

DRAUGAS

PERIODICALS
January 22,
Vol. LXXXXX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIO - JANUARY 22, 2002

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01/21/02

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 •

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr.14

Kaina 50 c.

Prezidentas kviečia amerikiečius investuoti Lietuvoje

Vilnius, sausio 21 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus per JAV televizijos laidą pakvietė Amerikos verslininkus investuoti Lietuvoje bei pareiškė tikėjimą Lietuvos pakvietimu į NATO šių metų rudenį.

Pirmadienį JAV televizija NBC rodė laidą „One on One“, kurioje V. Adamkus kalbino vienas žymiausių JAV politikų laidų vedėją John McLaughlin, pranešė prezidento spaudos tarnyba.

Prezidentas pokalbyje pabrėžė, kad Lietuvoje nuosekliai rengiamasi narystei NATO ir kad šiam tikslui priartėja tiek politinis elitas, tiek ir dauguma visuomenės. V. Adamkus teigė, kad šių metų lapkritį vyksiančiame NATO viršūnių susitikime Prahoje Lietuva bus pakviesta prisijungti prie sąjungos.

V. Adamkus užtikrino, kad tapusi NATO nare Lietuva ir toliau išlaikys dalykiškus kaimyninius santykius su Rusija.

Atsakydamas į klausimus apie investicinę aplinką, V. Adamkus sakė, kad amerikiečių investicijos yra laukiamos Lietuvoje. Valstybės vadovas kvietė amerikiečius ne tik investuoti, bet ir atvykti pamatyti Lietuvą.

Laida buvo filmuojama praėjusią savaitę, per V. Adamkaus vizitą Vašingtone, kurio svarbiausias akcentas buvo susitikimas su prezidentu George Bush.

Be to V. Adamkus susitiko su Tarptautinio valiutos fondo (TVF) valdantiuoju direktoriumi Horst Kohler, kuris informavo apie TVF parengtą studiją, nagrinėjančią trijų Baltijos valstybių įsijungimą į NATO ir Europos Sąjungą. TVF nuomone, Lietuva, Latvija ir Estija yra pajėgios finansuoti stojimą į NATO ir Europos Sąjungą reikmes ir įgyvendinti su naryste ES ir NATO susijusias bei ekonominę pastovumą užtikrinančias priemones.

Jungtinių Valstijų prezidentas George W. Bush (dešinėje) sausio 18 d. Baltuosiuose rūmuose priėmė Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų.

Vašingtone prezidentas taip pat dalyvavo Lietuvos ambasadoje surengtuose pietuose su apie 20 žinomų JAV bendrovių atstovais.

Sausio 18 d. prezidentas buvo susitikęs su gynybos sekretoriaus pavaduotoju Paul Wol-

fowitz, su kuriuo aptarė stojimą į NATO klausimus ir Lietuvos dalyvavimą antiteroristinėje koalicijoje. Po susitikimo V. Adamkus padėjo vainiką prie paminklo rugsėjo 11-osios Pentagono aukoms.

Prezidentas JAV liks iki sa-

vaitės vidurio, o ketvirtadienį pradės dviejų dienų pirmąjį oficialų Lietuvos vadovo vizitą Meksikoje. Po to prezidentas liks Meksikoje tradicinių atostogų Ramiojo vandenyno pakrantėje. Į Vilnių prezidentas grįš vasario 13 dieną.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Tokyo. Didžiosios pasaulio valstybės-rėmėjos pirmadienį pažadėjo suteikti daugiau kaip 1.5 mlrd. dolerių karo nuniokotam Afganistanui atstatyti bei įveikti sunkią padėtį, kuri lemė „al Qaeda“ susikūrimą. Laikinasis Afganistano vadovas Hamid Karzai pažadėjo sukurti patikimą vyriausybę šiam uždaviniui įgyvendinti, tačiau pridūrė, jog jam skubiai reikalingos lėšos jauni administracijai sustiprinti. Europos Sąjunga, Japonija, Saudi Arabija ir JAV paskelbė apie minėtą pagalbos suteikimo įsipareigojimą daugiau kaip 60 valstybių ir tarptautinių organizacijų delegatams, kurie susirinko duoti pradžią ilgam Afganistano atstatymui, kuris, pagalbos žinovų skaičiavimais, per 10 metų atsieis maždaug 15 mlrd. dolerių.

New Yorkas. Per Kundūzo apsaustį praėjusių metų gruodį JAV leido iš šio miesto evakuoti Pakistano kariškius ir žvalgybos patarėjus, tačiau operacija tapo nevaldoma ir kartu su pakistaniečiais pabėgo kaskiek talibų bei „al-Qaeda“ kovotojų, rašoma žurnale „The New Yorker“. Remdamasis anonimiais JAV žvalgybos pareigūnais, žurnalo apžvalgininkas Seymour Hersh teigia, kad paimti pakistaniečius nakties metu atskridavo lėktuvai ir kad šiai operacijai pritarė George W. Bush administracija, norėjusi padėti svarbiam Vašingtono sąjungininkui, Pakistano vadovui generolui Pervez Musharraf išvengti politinės krizės. Lėktuvai iš Kundūzo į Pakistano šiaurės vakarus už maždaug 320 km skrido specialiu oro koridoriu, kurį nustatė JAV centrinė vadovybė, teigė vienas Centrinės žvalgybos valdybos (CIA) pareigūnas. JAV ir Pakistano pareigūnai atsisakė patvirtinti šį pranešimą, o JAV gynybos sekretorius Donald Rumsfeld jį paneigė.

Kandaharas. Maždaug 20,000 afganų genčių kovotojų yra pasirengę pulti Vakarių Afganistane esantį Herato miestą kilus nepasitenkinimui, kad vietos lauko vadas Ismail Khan įsileidžia Irano kovotojus bei plešia prekybininkų vilkstines. Kandaharo žvalgybos vadovas Haji Gullalai apkaltino Irano kovotojus šikantis į Afganistano vidaus reikalus ir palaikant Herato lauko vadą I. Khan. Kandaharas keletą kartų įspėjo, reikalaujamas nutraukti šią veiklą, teigė jis.

Stokholmas. JAV pajėgos Afganistane sulaukė vyriškį, įtariamą priklausančios Osama bin Laden vadovaujamam teroristų tinklui „al Qaeda“. Švedų tautybės asmuo, kurio tapatybė neatskleidžiama, buvo perkeltas į JAV karinę bazę Kubos Guantanamo įlankoje. Vis didėjant tarptautiniam bendrumenės susirūpinimui dėl elgesio su Guantanamo įlankoje laikomais belaisviais, Švedijos užsienio reikalų ministrė Anna Lindh išreiškė viltį, jog su įtariamu švedu bus elgiamasi humaniškai bei laikantis tarptautinių susitarimų. Savaitgalį išplatintos fotografijos matosi JAV karinėje bazėje laikomi „al Qaeda“ ir Talibano nariai su antrankiais ir užrištomis akimis.

Islamabadas-Deli. Prie bendros sienos dislokuoti Indijos ir Pakistano kariai sekmadienį apšaudė ugnimi iš šaunamųjų ginklų, tuo tarpu Indija pareiškė, jog kaimyninė valstybė nededa pakankamai pastangų, kad pažabotų radikalius islamo kovotojus. Nepaisant pažangos diplomatinuose abiejų valstybių santykiuose atspindinčių ženklų, išryškėjusių po reikšmingos Pakistano prezidento Pervez Musharraf kalbos ir JAV Valstybės sekretoriaus Colin Powell vizito, Indija pareiškė dar nesanti pasirėngusi atitraukti savo karines pajėgas nuo fronto linijos.

Berlynas. Per lapkričio mėnesį įvykiantį NATO viršūnių susitikimą Prahoje į sąjungą gali būti pakviestos 7 naujos narės, pirmadienį rašo dienraštis „Berliner Zeitung“. Remdamasis „informuotais atstovais Briuselyje“, laikraštis praneša, kad NATO diplomatai kol kas dar neapsisprendė dėl „didžiojo sprogo“, tačiau jau yra praktiškai užtikrinta, kad Slovakija, Slovenija, Latvija, Lietuva ir Estija bus pakviestos įstoti į NATO.

Kolomna (Maskvos sritis). Rusija sukūrė Priestankinių raketų derinį „Chirizantema-S“, neturintį atitikmens pasaulyje ir artimiausiais metais galintį nebijoti konkurencijos. Naujasis priestankinis raketų derinys iškart gali šaudyti į kelis taikinius ir būti naudojamas bet kokių oru ir išstisą parą, jam netrukdo dūmai. Jo esmė — labai didelė raketos kumuliacinės kovinės dalies smogiamoji galia, didelis šaudymo nuotolis (iki 6,000 metrų), tikslumas ir greitis. Kumuliacinė kovinė raketos dalis pajėgi veiksmingai atakuoti šiuolaikinius ir kuriamus naujus tankus su dinamine apsauga. Raketa skrieja viršgarsiniu greičiu.

Kanbera. Didžiausioje ir nuosliausioje Australijos Vumeros stovykloje laikomi imigrantai, protestuodami prieš pernelyg ilgai trunkantį dokumentų dėl vizos išdavimo tvarkymą, praėjusį trečiadienį pradėjo bado streiką. 189 stovykloje laikomi afganistaniečiai atsisako valgyti ir gerti vandenį. 55 jų netgi užsisėmė lūpas. Trims 12-15 metų jaunuoliams prireikė skubios medicininės pagalbos ligoninėje, kur jiems buvo perkirptos siūlės, duota maisto bei vandens.

Ramala, Vakarų Krantas. Palestininis prezidentas Yasser Arafat pirmadienį sakė, kad Izraelis, nusiuntęs tankus ir kareivius į palestiniečių valdomą Tulkarmo miestą Vakarų Krante, „peržengė visas ribas“. „Tai labai pavojinga. Tai Izraelio agresijos prieš Palestinos savivaldą plano įgyvendinimas“, sakė jis Ramalos mieste, iš kurio jam neleidžiama išvykti. Izraelio kareiviai Ramaloje yra apsupti visais ištaigais. Y. Arafat pareiškė visomis išgalėmis siekiantį įsteigti palestiniečių valstybę su sostine Rytų Jeruzalėje, net jeigu tai kainuotų jam gyvybę.

Vašingtonas. JAV prezidento George W. Bush prezidentavimo laikotarpiu jį remiančių žmonių skaičius yra didžiausias per 40 metų. Pasak „CBS News“ apklauso, jo veiklą teigiamai vertina 82 proc., neigiamai — 11 proc. amerikiečių. Respublikoną prezidentą palaiko 66 proc. demokratų.

KALENDORIUS

Sausio 22 d.: Sv. Vincentas kankinys; Anastasas, Aukštasis, Aušrys, Dziugas, Gadentas, Skaisčiai, Vincas.
Sausio 23 d.: Algimantas, Gailigdas, Gailys, Gundė, Idefonsas, Raimundas.

Tėvynėje pasižvalgius

*** Lietuvos užsienio reikalų ministras** Antanas Valionis praėjusią savaitę įvykusių vizitų į Rusiją ir JAV vadina ypač sėkmingais. Maskvoje A. Valionis lankėsi kaip Europos Tarybos (ET) Ministrų komiteto pirmininkas, o į Vašingtoną lydėjo prezidentą Valdą Adamkų. „JAV administracijos pareigūnai, kurie dalyvauja panašaus pobūdžio susitikimuose, sakė, jog JAV prezidento susidomėjimas Lietuva buvo neįprastai didelis“, sakė A. Valionis. „JAV administracija išreiškė pritarimą ir paramą Lietuvos pažangai ruošiantis narystei NATO, todėl, jeigu nenuleisime rankų ir toliau rimtai dirbsime, turėsime labai dideles galimybes Prahoje būti pakviesti į NATO“, teigė Lietuvos diplomatinės vadovas. (BNS)

*** Sukako lygiai penki mėnesiai**, kai iš valstybės kapitalo rinkos išnyko susivienijimo „Mažeikių nafta“ vertybiniai popieriai. Naftos bendrovės akcininkai gyvena nežinioje — nuo praėjusių metų rugpjūčio 21 d. jie negali nei pirkti, nei parduoti akcijų. Tuo tarpu „Mažeikių naftos“ nuostoliai artėja prie 200 mln. litų ribos. (L.R., Elta)

*** Lietuvos kaima, kur gyvena beveik 33 proc. Lietuvos žmonių, ateityje gali ištikti socialinis sprogdimas**, nes vos keletas tūkstančių ūkininkų moka įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą. „Sodros“ vadovas Dalius Prevelis pripažįsta, kad nemokantys įmokų kaimo gyventojai ateityje pensijos neturėtų tikėtis. (L.R., Elta)

*** Trakų savivaldybės tarybos nariai**, nepaisydami konkurso sąlygų pažeidimų, priėmė sprendimą patvirtinti susitarimą su UAB „Deltima“ dėl Trakų šilumos ūkio atnaujinimo, modernizavimo ir šilumos gamybos. Bendrovė „Deltima“ turi 10,000 litų įstatinį kapitalą ir neturi jokių bankų garantijų. (L.R., Elta)

*** Siekiant riboti politinę korupciją**, Nacionalinėje kovos su korupcija programoje siūloma uždrausti juridiniams asmenims finansuoti remti politines partijas. Socialdemokrato Gedimino Kirkeio nuomone, vykdyant šią nuostatą, partijoms pritrūks pinigų rinkimams. Su šia nuomone nesutinka Seimo Konservatorių frakcijos seniūnas Andrius Kubilius: „Galima daugiau remti iš valstybės biudžeto, galima apriboti kai kurias reklamos rūšis, kad partijoms reikėtų išiešti mažiau pinigų“, sakė jis. (R., Elta)

*** Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas** norėtų, kad būtų atnaujintas jo paties prieš metus pasidyltas, tačiau kai kurių parlamentarų išjuoktas politikų ir valstybės tarnautojų etikos kodekso rengimas. (L.R., Elta)

*** Klaipėdos darbo birža per mėnesį išduoda po 5,000-6,000 bedarbių pažymų.** Maždaug trečdaliui šių žmonių pažymos reikalingos prireikus kreiptis į medicinos įstaigas, siekiant kompensacijų už šildymą, norint gauti nemokamą maitinimą vaikams. Darbo biržos pareigūnai daro prielaidą, jog apie 30 proc. bedarbių pažymų prašanciuji dirba nelegaliai. (L.R., Elta)

*** Žalieji visada tvirtino, kad nafta liesia, ir ji lieja.** Mes vienareikšmiškai tvirtiname, kad ji liesis ir ateityje, todėl vienintelis teisingas kelias — būtinąs naftos terminalo uždarymas, teigia Lietuvos žaliųjų judėjimo pirmininkas Rimantas Braziulis, atsakydamas į spaudoje žaliams pareiktą kritiką, kad jie neprotestuoja dėl terminalo avarijų. (K., Elta)

*** 2001-aisiais Seimui pakeitus Seimo narių darbo sąlygų įstatymą, parlamentariai nuo sausio 1 d. neteko privilegijos nemokamai gauti tarabinį automobilį.** Vietoje to jiems išmokama pinigine kompensacija kelionės išlaidoms padengti. (L.R., Elta)

*** Igyvendinama Europos Sąjungos teisės reikalavimus**, Lietuva įveda naują — oro tranzitinių — vizų rūšį. Tokios vizos ES valstybėse naudojamos kaip vienas kovos su nelegalia migracija būdų, jos išduodamos trečiųjų „ne-saugių“ valstybių piliečiams, kurie lėktuvais tranzitu vyksta per jų teritoriją. Siūloma už tokias vizas rinkti konsulių 5 JAV dol. mokestį ir išdavinėti jas Lietuvos diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose. Pagal projektą, su tokiomis vizomis užsieniečiai galėtų būti tik Lietuvos oro uostų teritorijoje, bet ne ilgiau kaip 48 valandas. (BNS)

*** Nekilnojamojo turto rinka Kaune** vangiai reaguoja į būsimąjį lito susiejimą su euru. Pasak miesto nekilnojamojo turto agentūros atstovų, tik nedidelė dalis žmonių, neapsisprendami, kuria valiuta paversti savo santaupas, skubiai investuoja į nekilnojamojo turto. Tačiau prekyviai nekilnojamojo turto pripažįsta, kad gali tekti perskaiciuoti parduodamų objektų kainas naująja Europos valiuta. Atsargūs miestiečiai, laukdami lito susiejimo su naująja Europos valiuta, ne-sukuba investuoti į nekilnojamojo turto, nes prisimena pamoką, gautą Rusijos krizės metu. (K.D., Elta)

*** Uždarumo skraistę praskieisti ipareigosiantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas** jau sukėlė nerimą visų specialiųjų tarnybų vadovams. Rengiamos įstatymo pataisos nustatys, kad specialiosios tarnybos, tarp kurių yra ir Valstybės saugumo departamentas bei Specialiųjų tyrimų tarnyba, privalės leisti Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai tikrinti, kaip jos saugo duomenis apie asmenis. (L.R., Elta)

*** Kauno darbo biržos žinovai spėja**, kad šiemet darbas mieste turėtų ženkliai sumažėti. Pasak Darbo biržos vadovo, pastebima, jog miesto ekonomika atsigauja. Pernai ne tik bankrutavo mažiau žmonių negu užpurnai, bet ir įsteigta daugiau naujų. (R., BNS)

*** Lietuvos jūreivystės kolegijai įteiktas tarptautinis kokybės pažymėjimas ISO 9001:2000.** Vienintelė Lietuvoje aukštoji jūrinė mokykla tapo ir vienintele mokslo įstaiga, pelniusia tokį aukštą tarptautinį įvertinimą. Šio kokybės pažymėjimo dar neturi ir nė viena Baltijos valstybių aukštoji mokykla. (K., Elta)

*** Lozanoje (Šveicarija) pasibaigusio Europos dailiojo čiuožimo čempionato šokių ant ledo varžybose Lietuvos šokėjai Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas** užėmė ketvirtą vietą. (L.R., KD, Elta)

*** Po pusantrų metų trukusios kraupios nežinios ir amžino poilsio vietą atgule trys Panevėžio banditų aukos.** Sekmadienį Mažeikių rajone Geidžių kapinėse buvo palaidotas Gediminas Kiešus ir jo sūnus Valdas. Šeštadienį tose pačiose kapinėse netoliese buvo palaidotas ir kartu su Kiešais nužudytas jų vairuotojas Alfonsas Galminas. (K.D., Elta)

*** Į laisvę už užstatą buvo paleistas Kiešų bylos kaltinamasis panevėžietis Sigitas Raišelis.** Sausio 18 d. turėjo būti prateistas S. Raišelio suėmimo terminas, tačiau į teismą jis taip ir nebuvo atvežtas. S. Raišelis buvo paleistas į laisvę už 15,000 litų užstatą. Generalinėje prokuratūroje jam buvo pateikti įkaišiai švelnesni kaltinimai. Iki šiol jis buvo kaltinamas bendrininkavimu dėl tyčinio nužudymo, tačiau šie kaltinimai buvo panaikinti. Dabar S. Raišelis kaltinamas nepa-nešimu apie žinomai padarytą nusikaltimą, t. y. jis kaltinamas, kad nepanešė pa-reigūnams apie Kiešų ir jų vairuotojo nužudymą. Už tai numatyta laisvės atėmimo bausmė iki 2 metų. (R., BNS)

*** Lukiškių kalėjime bandė pasikarti Kiešų bylos kaltinamasis Virginijus Baltušis.** Suimtajam, kuris buvo pradaręs sąmonę ir nebekvėpavo, pareigūnai darė dirbtinį kvėpavimą, širdies masažą. Kelias dienas Laisvės atėmimo vietų ligoninėje gydytas V. Baltušis buvo grąžintas į Lukiškių kalėjimą. (R., BNS)

Artėjant rinkimams, konservatoriai „eina į liaudį“

Vilnius sausio 21 d. (BNS) - Opozicinė Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) partija žada dažniau susitikti su rinkėjais ir įsiklausyti į jų rūpesčius. Kaip pranešė Tėvynės sąjungos — konservatorių frakcijos Seime narė Rasa Juknevičienė, konservatorių pastaruoju metu pradėjo ilgalaikę akciją „Sakyk, žmogau!“. „Politikai, įsisukę į didelį darbų tempą, dažnai numoja ranka į jų pozicijų nesupratimą visuomenę. Nėra kito kelio — būtina keisti gyvenimo būdą mums, politikams“, teigė R. Juknevičienė. „Politikams pavojaus užsidaryti vien Seime ir vyriausybėje“, sakė ji, nes taip prarandamas ryšys su visuomene ir kasdieniai žmonių rūpesčiai dažniausiai juntami tik iš televizijos ekrano ir laikraščių puslapių. „Jei tik sėdėsi Vilniuje, skaitysi laikraščius, gali išprotėti nuo išpuolio apie Lietuvą“, sakė konservatorė.

*** Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) Kauno rajono taryba** išreiškė nepritardimą partijos valdybos sprendimui pašalinti iš sąjungos Seimo narį Vladą Žalnerauską. Kauno rajone į Seimą išrinktas V. Žalnerauskas gruodžio pabaigoje kartu su dar 10 liberalų pasitraukė iš Liberalų frakcijos ir įkūrė Nepriklausomą frakciją. 1995 m. į LLS įstojes V. Žalnerauskas iš partijos buvo pašalintas sausio 16 d. Kauno rajono liberalai pranešė, jog rengiasi kreiptis į LLS etikos komisiją dėl, jų nuomone, pažeistų partijos įstatų.

*** Lietuvos karinės jūrų pajėgos (KJP) šiemet gali gauti naujų krantinųjų karo laivams.** Anksčiau vyriausybė ketino KJP kaip karinio uosto teritorijai atiduoti susivienijimo „Klaipėdos terminalas“ dvi krantines bei prie jų esantį 1.5 hektaro valstybinės žemės sklypą. Tačiau Klaipėdos uosto direkcija su tokiu siūlymu nesutiko ir pasiūlė vyriausybei derėtis su susivienijimu dėl piniginių kompensacijų.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

RŪKymo poveikis žmogaus sveikatai

Nikotino poveikis

Farmakokinetinės nikotino savybės lemia fiziologinę smegenų priklausomybę ir rūkančiojo elgesį. Nikotinas tiesiogiai didina norepinefrino koncentraciją kraujyje ir dofinino koncentraciją smegenyse, sukelia energijos atplūdį, anoreksiją, padeda susikaupti, pagerina akių ir rankų koordinaciją, taip pat stimuliuoja simpatinę nervų sistemą, sutraukia vainikines širdies kraujagysles. Nikotino koncentracijos pusperiodis yra 2-4 valandos. Po 6-8 valandų nikotino koncentracija sumažėja 75 proc. Tuomet žmogus stipriai pajunta abstinencijos simptomus.

Nikotino nutraukimo simptomai

Nerimas, įtampa, dirglumas, depresija, kintanti nuotaika, nuovargis, sutrikęs miegas, sutrikusi dėmesio koncentracija, pagerėjęs apetitas (alkis), svorio priaugis, prakaitavimas, drebulys, galvos svaigimas.

Nikotino abstinencijos simptomai greitai progresuoja. Stipriausi būna praėjus 24-36 valandoms po paskutinės surūkytos cigaretės. Ryškiausi nikotino abstinencijos simptomai trunka 7-10 dienų. Vėliau maždaug per dvi savaites jie pamazū išnyksta.

Rūkaliai greitai atsiranda priklausomybė nuo nikotino. Pradėjus rūkyti, per kelis metus nuo 2-3 surūkytų cigarečių per dieną padaugėja iki 15-50 cigarečių. Nikotino koncentracija kraujyje serume turėtų priklausyti nuo nikotino koncentracijos tabake, surūkomų cigarečių skaičiaus, rūkymo būdo, tačiau iš tikrųjų ji rūkalių kraujyje išlieka beveik stabili, nepriklausoma nuo surūkomų cigarečių dydžio, skaičiaus. Negaunantys pakankamai cigarečių rūkalių stengiasi (kartais nesąmoningai) išgauti maksimalų nikotino kiekį iš cigarečių, t.y. įkvėpia giliau ir dažniau. Taip rūkalių iki 50 proc. gali sumažinti cigarečių skaičių, tačiau įkvėpia tokį pat nikotino kiekį.

Daugumoje populiariausių cigarečių 6-11 mg nikotino. Paprastai rūkantis žmogus organizme absorbuoja 13 mg nikotino. Žmogus, surūkantis pakeli cigaretę per dieną, paprastai absorbuoja 20-40 mg nikotino per dieną.

Vadinamųjų silpnų, švelnių cigarečių rūkymas sukelia tokius pat neigiamus simptomus, todėl kai kurie Pasaulinės sveikatos organizacijos ekspertai rekomenduoja uždrausti žmones klaidinančius užrašus „lengvos“, „švelnios“ (light, mild) ir kt. ant cigarečių pakelių.

Ištyrus nikotino ir jo metabolito — kotinino koncentraciją seilėse ir šlapime, nustatyta, kad pasyvus rūkymas prilygsta 0,1-2 surūkytoms cigaretėms per dieną.

Metus rūkyti, pamazū normalizuojasi organizmo funkcijos.

Rūkymo sukeltos ligos

Tabako rūkymas tiesiogiai ir netiesiogiai sukelia LOPL, plaučių, gerklų, burnos, lūpų, kasos, stemplės, skrandžio, šlapimo pūslės, kaulų čiulpo, gimdos kaklelio vėžį, koronarinę širdies ligą, aortos aneu-

rizmą, periferinių kraujagyslių pažeidimą, skatina cukrinio diabeto komplikacijų atsiradimą, kepenų cirozę ir vėžį, ūmines ir lėtines kvėpavimo organų infekcijas, skrandžio opą, pneumotoraksą ir kt.

Tabako rūkymas lemia 85 proc. plaučių vėžio, 85 proc. lėtinės obstrukcinės plaučių ligos (LOPL), apie 70 proc. viršutinių kvėpavimo takų ir stemplės vėžio, apie 50 proc. širdies ir kraujagyslių ligų, skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opaligės atvejų.

Tabako rūkymo sukelti pokyčiai tiesiogiai priklauso nuo cigarečių skaičiaus bei rūkymo trukmės. Vieneri „pakelių metai“ (pack year) — tai 20 surūkytų cigarečių per dieną vienerius metus.

Pypkės rūkymas lemia tuos pačius patologinius organizmo pokyčius kaip ir cigarečių rūkymas.

Rūkymo poveikis kvėpavimo organams

Po 10-20 rūkymo metų pakinta visi bronchų gleivinės elementai. Virpamąsias epitelio ląsteles pakeičia metaplastinės ląstelės be virpamųjų plaukelių. Jos negeba pašalinti smulkiųjų dalelių, mikroorganizmų, gleivių. Rūkalių bronchų gleivinėje randama daugiau taurinių ląstelių, padidėja bronchų liaukos. Jos gamina tiršesnę kitokios biocheminės sudėties sekretą, kuris nepadengia viso bronchų epitelio paviršiaus. Todėl didelė gleivinės paviršiaus dalis lieka neapsaugota nuo bakterijų prisitvirtinimo. Prie epitelio prisitvirtinusios bakterijos sukelia lokalų gleivinės uždegimą. Susidaro sąlygos patogeniniams mikroorganizmams kauptis (kolonizuoti) kvėpavimo takuose.

Rūkymas skatina monocitų, limfocitų, eozinofilų kaupimąsi bronchų gleivinėje. Šios ląstelės gamina interleukiną-8, tumoro nekrozės faktorių α (TNF α) ir kitas medžiagas, kurios skatina neutrofilų migraciją iš kraujo į plaučius. Dėl rūkymo sutrinka normaliai neutrofilų apoptozei, į aplinkinius gleivinės audinius patenka neutrofilų granulės proinflammaciniai citokinai ir proteoliziniai fermentai. Išsiskiriantis akroleinas ir acetaldehidai skatina interleukiną-8 atsipalaiduoti ir iš bronchų epitelio ląstelių, o interleukinas-8 pats skatina kvėpavimo takų gleivinės uždegimą.

Kvėpuojamųjų bronchiolių infiltracija mononuklearinėmis ląstelėmis (limfocitais, alveoliniais makrofagais) — ankstyviausi jaunų rūkalių pokyčiai. Dauguma makrofagų yra pigmentuoti. Net po vienkartinės tabako dūmų inhalacijos makrofaguose atsiranda būdingų intarpų, vadinamųjų „rūkalių intarpais“. Jų dar išlieka daugiau kaip dvejus metus jau metus rūkusių.

Rūkymo sužadintas uždegiminis ląstelių „priplūdymas“ į plaučius — pradinis fibrozės ir plaučių emfizemos veiksnys. Plaučių fagocitai — vieni svarbiausių plaučių emfizemos patogenezė. Įkvėpti tabako dūmai, skatinami atsipalaiduoti elastazės iš neutrofilų ir alveolinių makrofagų, sukelia trumpalaikį elastozinį plaučių pažeidimą.

Tabakas — tai ir veikliųjų deguonies junginių šaltinis. Šie deguonies junginiai stip-

„Vilties angelo“ Vilniuje dienos centro vaikai užsiėmimų metu su Rita Vencloviene.

Aldonos Kamantienės nuotr.

ŠITAI PINIGUOČIAI ŽUDO VAIKUS

Cigarečių gamintojams yra labai svarbūs jauni rūkoriai, mat senieji arba miršta, ar meta rūkė. Cigarečių gamintojų gyvavimas priklauso vien nuo jaunų įpratelių rūkyti. Dauguma rūkoriai pradeda rūkyti nuo 12-16 metų. Jei jaunuolis nepradėjo rūkyti iki 18 metų, tai jis ir ji greičiausiai niekada nerūkys. Todėl tokius būtinai reikia apsaugoti nuo per ankstyvos mirties, gautos per cigaretės malonę.

Tabako gamintojai savo suvažiavime tvirtino, kad jie gamina ir parduoda leistiną gaminių, kurį per milijardą rūkoriaų pasaulyje kasdien naudoja.

Tame suvažiavime jie neminėjo fakto, jog rūkymas vyrauja, sukeldamas priešlaikinę mirtį, atsirandant vėžiui burnoje, plaučiuose, stemplėje, inkstuose, kasose, šlapimo pūslėje ir gimdos kaklelyje, o taip pat priartina priešlaikinę mirtį širdžiai.

Taip pat tame rūkymo platinimo suvažiavime nebuvo minimas Pasaulinės sveikatos organizacijos tvirtinimas, kad tabakas prieš laiką numarins 200 milijonų tų, kurie dabar dar vaikai. Pagaliau tabako rūkymas išmarins 10 proc. visų žemės gyventojų.

Tabako pramonė ir Amerikos valdžia skatina pasaulio vaikus rūkyti. Jei amerikiečiai žinotų tikrą rūkymo žalą ir būtų visuomeniškai, jie nustotų taip žmonėms kenkti.

Cigarečių gamintojai energingai reklamuoja rūkymą ne tik čia ir Lietuvoje, bet ir plačiame pasaulyje. Pasaulio vaikams įvilijami rūkymai, kas yra baisus įprotis, panašus į kokainą.

Žmonių nuomonė būtų pajėgesnė už pelngraūdžių reklamą, jei jie energingai priešintųsi rūkymui. Prašykime prezidentų čia ir Lietuvoje sustabdyti cigarečių rūkymo reklamą. Žinoma, pinigais čia viską lemia. Rašykime prezidentui G. Bush šiuo adresu:

ankčiau rūkė ir tik 21 — niekada nerūkė. Pastarųjų metų tyrimai, atlikti Didžiojoje Britanijoje ir JAV, suteikė daugiau duomenų apie tabako rūkymo įtaką galimybei susirgti lėtine obstrukcine plaučių liga (LOPL).

Nerūkančių suaugusių žmonių FEV (forced expiratory volume in 1 sec. — priverstinis iškvėpimo tūris per pirmąją sekundę) mažėja apie 30 ml per metus. Rūkalių FEV mažėja vidutiniškai apie 60 ml per metus. Tačiau 15-20 proc. rūkalių nustatomas padidėjęs jautrumas tabakui. Jų FEV mažėja du kartus greičiau negu vidutiniškai rūkaliams. Metus rūkyti, sulėtėja plaučių funkcijos blogėjimas, sumažėja lėtinės obstrukcinės plaučių ligos pavojus.

Rūkymas 2-4 kartus padidi-

The White House, Washington, DC 20500.

O mes savo pavyzdžiu išsaugokime vaikus iki 18 metų nuo rūkymo — tik tada būsime savo pareigą atlikę. Sekmės.

Jonas Adomavičius, M.D.

NAUJA ALTERNATYVA MAMOGRAFIJAI

Virginia universiteto mokslininkai teigia, kad naujas lazerinės mamografijos tipas gali būti efektyvesnis už įprastinę mamografiją nustatant krūtų auglius. Tik ką baigtas 200 moterų, kurioms reikėjo atlikti biopsiją dėl krūtų vėžio, tyrimas, vertinęs naujo metodo veiksmingumą. Kadangi tyrimo rezultatai dar nežinomi, FDA iš karto leido atlikti antrąjį 500 moterų tyrimą keturiuose centruose. Diagnostinės kompiuterinės technologijos pagrindu veikiančio metodo galimybės bus išbandytos ir toms moterims, kurioms yra krūtų gerybių pakitimai.

Naudojant šią naują prietaisą, vienos krūtys tyrimas (lazerio spinduliu 360 laipsnių aplink krūtį) trunka 8 min. Kadangi naudojami lazerio, o ne rentgeno spinduliai, pacientės nejaučia nemalonaus spaudimo ir nėra apšvitinamos. Tyrejai tikisi, kad lazerinė mamografija užfiksuos pakitimus, kurie nustatomi įprastinės mamografijos metu. Šio metodo privalumas tas, kad jam neturi įtakos audinio tankumas, dėl ko bus galima tirti moteris, kurių krūtų audinys yra labai tankus ir įprastinė mamografija buvo tik riboto jautrumo.

PLAUČIŲ OPERACIJA PADIDINA MIRTIES RIZIKĄ?

Emfizema sergantiems pacientams, kurie gydomi operaciniu būdu, yra didesnė rizika numirti nei tiems, kurie gydomi neoperaciniu būdu. Nors

na riziką susirgti visuomenėje įgyta prenumonija ir daugiau negu du kartus padidina riziką susirgti su dirbtine plaučių ventiliacija susijusia hospitaline pneumonija. 50 proc. rūkalių serga lėtiniu bronchitu.

Rūkaliai vidutiniškai 20 kartų dažniau serga plaučių vėžiu. Jiems kasmet didėja plaučių vėžio pavojus. Metus rūkyti, šis pavojus stabilizuojasi. Tačiau sulaukus 75 metų, plaučių vėžio pavojus vėl padidėja. Šio reiškinio priežastis neaiški. Taigi metimas rūkyti neatmeta plaučių vėžio pavojus, tik jį stabilizuoja. Apskritai plaučių vėžio pavojus žmonėms, metusiems rūkyti, yra daug mažesnis negu tiems asmenims, kurie ir toliau rūkoma.

Gydymo menas, 2001 m. Nr. 10

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto įlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 m.
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$46.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Krumpis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaujo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

E-paštas: administracija@draugas.org

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

MARIUS KATILIS, M.D. CHIRURGAS

Trūkio, tulžies pūslės, krūtys, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija. 300 Barney Dr., Suite A Joliet, IL 60435. Tel. 815-744-0330. Lietuviškai 815-744-8230. www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai kabėti angliškai arba lietuviškai. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL. Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 598-8101. Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D. KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60652. Kab. tel. 773-471-3300. Valandos pagal susitarimą

DR. L. PETREIKIS DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055. Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C. Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai. 6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6 Chicago, IL 60638. Tel. 773-229-9955. Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D. AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue Joliet, IL 60435. Tel. 815-741-3220

DR. ZIBUTE ZAPARACKAS DR. PAUL KNEPPER AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

150 E. Huron, Suite 1000 Chicago, IL 60611. Valandos pagal susitarimą. Tel. 312-337-1285

buvo tirti monokloniniai antikūnai, pažymėti radioaktyviu izotopu (techneciu 99). Jie naudoti vaizdinei infekcinio proceso diagnostikai. Tyrimo jautrumas diagnozuojant apendicitą — 90 proc., specifiskumas — 87 proc.

Ši nauja medžiaga, pagaminta LeuTech, patekusi į kraują, susijungia su neutrofilais (leukocitais arba limfocitais) paveikti ir radiacija. Nustatyta, kad glioma sergantys pacientai mėginuose po poveikio y spinduliais buvo daug daugiau chromosomų pažeidimų nei sveikiesiems asmenims. Buvo padaryta preliminarinė išvada, kad y radiacija ir žmogaus organizmo nesugebėjimas ištaisyti radiacijos sukeltus DNR pažeidimus gali padidinti smegenų vėžio riziką, tačiau konstatuota, kad reikia tolimesnių tyrimų.

NAUJA PRIEMONĖ PADEDA DIAGNOZUOTI APENDICITĄ

Klinikinių bandymų metu

PARODYTAS DĖMESYS IR PAGARBA LIETUVAI

Su Čikagoje sausio 19 d. viešėjusiu Lietuvos Respublikos prezidentu Valdu Adamkum kalbasi Algis Zaporackas.

Visų pirma norėčiau priminti, ypač mūsų jaunajai kartai, kad 1956 m. birželio 15 d., Valdo Adamkaus iniciatyva, buvo suorganizuota 40,000 parašų peticijos teikimas JAV viceprezidentui Richard Nixon jo įstaigoje Washington, DC; 2001 m. rugsėjo 11 d., turėjęs įvykti prez. V. Adamkaus pasimatymas su JAV prez. George W. Bush buvo atšauktas dėl teroristų išpuolių Pentagone ir New York Pasaulio prekybos centre. Prez. Valdas Adamkus išpuolių metu buvo JAV saugumo priežiūros tarnybos nuvežtas į Lietuvos ambasadą, o rytojaus dieną JAV kariniu lėktuvu išskraidintas iš Amerikos ir laimingai grįžo į Vilnių.

Gruodžio mėn. Baltųjų rūmų pranešime žiniasklaidai buvo teigiama, kad su prez. Bush Lietuvos prezidento susitikimui data paskirta š.m. sausio 23 d. Ta data vėliau, Lietuvai sutikus, buvo pakeista į sausio 17-tą.

Ivykusiame susitikime buvo parodytas nepaprastas dėmesys ir pagarba tik Lietuvos prezidentui, bet ir delegacijai, kurią sudarė Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Jonas Kronkaitis, prezidentūros vedėjas R. Meiliūnas, prezidento patarėjas Raimundas Mieželis, prez. užsienio reikalų patarėjas Albinas Januška, užsienio reikalų ministras Antanas Valionis ir Lietuvos ambasadorius JAV-se Vygaudas Ušackas.

Iš žymių amerikiečių pareigūnų susitikime dalyvavo: prezidento Bush patarėjas Scooter Libby, kabineto vadovas Andrew Card, Valstybinio saugumo sekretorė Condoleezza Rice, Valstybės departamento sekretorė Europai ir Eurazijai Elisabeth Jones, Nacionalinės saugumo tarnybos vyriausias Europos ir Eurazijos direktorius Daniel Fried.

Tęsiant Bush šeimos tradiciją ir parodydamas ypatingą dėmesį kvestininiams svečiams, JAV prez. žmona Laura Bush pakvietė Almą Adamkienę kavutei. Kartu dalyvavo JAV užsienio sekretoriaus Colin Powell žmona, JAV ambasadoriaus Lietuvai žmona Mariella Tefft ir LR ambasadoriaus žmona Loretą Ušackienę.

—Gerbiamas Prezidente, Jūs daug kartų buvote Vašingtone, dalyvavote įvairiuose priėmimuose, posė-

džiuose, pasikalbėjimuose, bet, kaip minėjote mūsų telefoniniame pokalbyje sausio 17 d., tuoj po susitikimo su prez. George W. Bush, jautėte pasitenkinimą, kad susitikimas buvo ypatingas, sėkmingas ir viltingas Lietuvai. Malonėkite pakomentuoti tą susitikimą.

—Aš dabar, jau iš trijų dienų perspektyvos, žvelgiu į tą susitikimą ir dar gyvenu tomis patiomis pakiliomis nuotakomis, kuriomis gyvenau, išėjęs iš Baltųjų rūmų po susitikimo. Lietuvai buvo parodytas išskirtinis dėmesys, tiek paties prezidento, tiek ir visos aplinkos.

Ryte, prieš mūsų susitikimą, Alma buvo, Lauros Bush kvietimu, atvykusi į jų butą antrame Baltųjų rūmų aukšte. Almą lydėjo amb. Ušacko žmona Loretą. Taip pat į šį specialų susitikimą buvo pakviesta JAV užsienio sekretoriaus Colin Powell žmona ir JAV amb. Vilniuje žmona Mariella Tefft. Visą valandą buvo nuodirdžiai bendraujama.

Joms tenai kalbant, buvo toks netikėtas momentas, nes apsilankė prezidentas George W. Bush, norėjęs būtinai pasisveikinti su Alma. Kadangi prezidentas buvo pasirošęs bėgimui, jis dėvėjo sportinę aprangą.

Kaip man pasakojo Alma, Laura Bush priminė prezidentui, kad sportinė apranga šiam susitikime netinka. Prezidentas atsakė, jog, sužinojęs, kad „mūsų namuose lankosi Lietuvos prezidento žmona, turėjo ateiti ir su ja pasisveikinti“, nes po pietų susitikis su prez. Adamkum. Keletą minučių pabendrauvo ir išėjo.

Tiek mūsų, tiek ir amerikiečių tarpe šis šeimyninis dėmesys buvo visai natūralus. Betgi yra faktas, kad mūsų valstybės istorijoje tai pirmas nuo 1918 m. kartas, kuomet Baltuosiuose rūmuose įvyko formalus JAV ir Lietuvos prezidentų priėmimas susitikimui Baltuosiuose rūmuose.

Jis buvo numatytas tik apie 20-25 minučių trukmės, bet užtruko 45 minutes. Dėmesys buvo geras ypač tiesiogiai pasikalbėjime tarp prez. Bush ir manęs. Buvo pamatinas platus klausimų spektras. Kalbėta apie Lietuvos žemės ūkį, žinomą, dominavę NATO, Lietuvos mokslus, socialiniai reikalai, kul-

Po susitikimo Baltuosiuose rūmuose Lietuvos prezidentą Valdą Adamkū ir LR užsienio reikalų ministrą Antaną Valionį išlydi JAV prezidentas George W. Bush (dešinėje). Džozos Barysaitės (Elta) nuotrauka.

tūra ir prekyba su JAV. Prezidentas Bush buvo be galo gerai informuotas. Jis yra konkretus, nori aiškios nuomonės, taupo žodžius ir konkrečiai eina prie reikalo. Pokalbyje buvo jautiama žmogiška šiluma, kurią sunku patvirtinti per oficialius kanalus ar stebint prez. Bush televizijoje. Mes išėjome be galo patenkinti pasikalbėjimo eiga ir rezultatais.

—Gyvendami Amerikoje, Lietuvos įvykius matome, girdime ir skaitome, nes jie mums labai svarbūs. Lietuvai prezidento G. W. Bush ir jo vyriausybės parodytas draugiškumas, dėmesys bei palankumas — tai Lietuvos užsienio politikos linijos nuopelnas ir sėkmės, ypač pertvarkant Lietuvos karines pajėgas pagal NATO poreikius. Tai buvo galima pastebėti ir iš Jūsų delegacijos, kadangi jie dalyvavo Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Jonas Kronkaitis, kuris yra JAV užsienio sekretoriaus Colin Powell klasės draugas. Kokią reikšmę turi asmeniškai ryšiai?

—Nėra jokios abejonės, kad asmeniškai ryšiai turi didelę įtaką, ypač bendraujant su žmonėmis. Aš nemanau, kad įgalintinis sprendimas tie ryšiai turi įtakos, bet kontaktams, svarstant klausimus ir bendravimui jie daug padeda. Jie viską pateikia visai kitą šviesą, negu tuo atveju, jeigu pirmą kartą susitikus su asmenimis, jų prieš tai nepažįstant. Bendravimas ir kalba yra tuomet oficiali, šaltoka. To neįsivaizduojame, kai susitinka žmonės, kurie kartu dirbo ar mokėsi.

—Prezidente, Jūs taip pat turite artimus ryšius

su JAV Apsaugos sekretorium Don Rumsfeld ir viceprez. Dick Cheney. Ar turėsite progos su jais pabendrauti?

—Viceprezidento Cheney šiuo metu Vašingtone nėra, o saugumo sumetimais neskelbiama, kur jis yra. D. Rumsfeld buvo išvykęs, tačiau Pentagono kartu su gen. Kronkaičiu ir mūsų delegacija buvome susitikę su pirmuoju sekretoriumi Paul Wolfowitz, kuriam išdėstėme mūsų kariuomenės pasirošimą pagal NATO reikalavimus, svarstėme tolimesnį dalyvavimą, ypač prieš terorizmo akcijas. Iš jų išgirdome samprotavimus apie aktyvų Lietuvos dalyvavimą NATO veiksmuose ir išreikštą pasitenkinimą, kad, nors Lietuva yra maža, ne tik deklaruoja savo nusistatymą prieš terorizmą, bet tai aiškiai savo veiksmais parodo — pvz., dalyvaujant Kosovo ir Bosnijoje, tiek ir dabar, paskirdama visą medicinos komandą, kuri yra pasirošusi, pagal reikalą, vykti į Afganistaną.

—Ar teko susitikti su Amerikos žydų organizacijų atstovais?

—Taip, teko kokią pusvalandį su jais kalbėtis. Jiems ypač rūpi Torų, religijos šventųjų raštų, grąžinimo klausimas, dėl kurio iki šio laiko buvo tariamasi ir, man atrodo, kad jau esame prie galutinio susitarimo. Sausio 27 d. iš Izraelio ir Amerikos atskrenda delegacija Torų perdavimo ceremonijoms Vilniuje. Tas klausimas yra jautrus ir aktualus žydams Izraelyje, bet buvo užklašinamų ir iš Amerikos sluoksnių, kaip tas klausimas bus išspręstas.

Jeigu norite manęs paklausti, ar buvo kalbėta dėl vadi-

namųjų nuolatinių procesų ir išdavimo lietuvių, kurie, pagal juos, kaltinami žydų genocidu, tai tas klausimas visai nebuvo paminėtas.

—Arteja Lietuvos esate nusprendę dalyvauti šiuose rinkimuose, kaip kandidatas antrai kadencijai?

—Aš į tą klausimą turiu savo pažiūrą, tačiau laikysiuosi to, ką esu anksčiau pasakęs. Prieš mano akis labai sunkus darbo metas. Juk bus daromi milžiniški sprendimai dėl Lietuvos ateities, būtent jos įstojimas į Europos Sąjungą, pakvietimas į NATO. Ir čia reikalingas ne kandidatas, vienas ar kitoks, bet dirbantis savo darbą prezidentas. Dėl to aš esu apsisprendęs dirbti iki savo kadencijos pabaigos ir tikrai prieš rinkimus padaryti galutinį sprendimą.

—Ką norėtumėte specialiai pasakyti Amerikos lietuviams?

—Aš manau, kad Amerikos lietuvių įtaka ir darbas per tiek metų yra stipriai išryškėjęs. Apie įnašą ir nuopelnus aš nekalbėsiu. Ir Jūs, ir aš juos žinome, nes ir aš tuo metu buvau Jūsų eilėse, ir stengiausi kartu darbuotis Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalams. Ir toliau reikalinga Jūsų pagalba, šiais, 2002-aisiais metais. Reikalinga Jūsų aktyvi akcija, kalbant ir raginant Kongreso narius, o ypač senatorius, prašant jų balsų Lietuvos pakvietimui į NATO. Pabrėžiū — ta akcija svarbi ypač JAV Senate, kur tik kelių senatorių balsų skirtumas nuspręst Lietuvos ateitį.

Dėkojame prez. V. Adamkui už malonų pokalbį.

Ištraukos iš prof. Stasio Vaitekūno, Klaipėdos universiteto rektoriaus, kalbos.

Klaipėdos universitetas, įkurtas prieš dešimt metų, šiandien turi apie 8,000 studentų. Jis yra unikalus Lietuvoje — atlieka didelę vakarų Lietuvos regiono švietimo, kultūros, ir socialinės bei ekonominės veiklos funkciją. Tai svarbu srityje, kurioje labai trūksta inteligentijos.

Lietuvos universitetai kenčia ne tiek dėl finansinių nepriteklių, kiek dėl stokos konstruktyvių idėjų. Jie kenčia ypač dėl to, kad kas metai spartiai daugėja studentų skaičius, o finansavimas bažnuojamas praeitų metų studentų skaičiumi. Švietimo ministerija turėtų sudaryti ilgalaikį planą, kuris numatytų metinai didėjantį biudžetą tokiu prielaidinui finansuoti.

Mus taip pat neramina švietimo ministerijos biurokratų pasakymai, kad nėra poreikių

vienai ar kiti specialybei pagal darbo biržos prognozę. Čia darbo birža, dėl ten tarnaujančių žemos kvalifikacijos žmonių, nesugeba nuspti ateities specialistų poreikių. Todėl, į darbo biržos prognozę reikėtų įdėti gana kritiškai ir vadovautis ilgalaikiais, gerai apgalvotais planais.

Tarpuniversitetinė konkurencija yra sveikintinas ir reikalingas dalykas, bet tuo pat metu reikalaujantis atsivėlgimo į naujų regioninių universitetų finansinius poreikius, palyginus juos su jau seniai suformavusiais universitetais. Į tokių regioninių universitetų ugdymą, daug dėmesio kreipia, pvz., tiek Suomijoje, tiek Švedijoje. Ten regionuose įsteigti universitetai tampa ekonominiais varikliais. Pas mus tas lyg ir suprantama, bet, kai laikas ateina finansų skirstymui, į tai neatsižvelgiama, nes, kaip tą padaryti, šiandien dar niekas nežino.

Žaidžiant pagal diplomatijos taisykles

Klausimai tie patys: ar Lietuva bus pakviesta kandidate į NATO, ar Europos Sąjunga teiks ją įsukti į savo „uždara ratelį“? Jeigu šiemet nepavyks įgyvendinti šių siekių, tai tikrai ne dėl Lietuvos kaltės, nes pastangos ir lėšos, nukreiptos pasiruošimui narystėms, pralenkė galbūt daugelio lūkesčius.

Taciau, kaip žinome, ne viskas priklauso tik nuo pasiruošimo, bet ir nuo užsienio didžiųjų valstybių, ypač jau priklausančių organizacijoms, į kurių vartus taip neatlaidžiai beldžiasi Lietuva ir kitos, iš sovietų imperijos „globos“ išsivadavusios, tautos. Šiuo atveju svarbu atkreipti dėmesį ir į matomas, arba bent lengvai suvokiamas, nuomonių sroves, o dar labiau į tas, kurias sunku numatyti.

Politika yra nepastovi, kaip pavasario oras: čia ji palanki, gavinanti viltis; čia vėl tas viltis sunaikina ir pažeria naujų, tiesiog kaprizingų reikalavimų, tarytum įsitikinusi, kad bus galima apsieiti be paskutinio griežtojo „ne“, nes, besistengiančiam susigaudyti didžiųjų valstybių politiniuose klysteliuose, nusibos ir jis pats pasitrauks.

Galbūt dar rašalas nebuvo nudžiūvęs po 1990 m. Kovo Vienuoliktosios akto, kai Lietuvos vadai pareiškė norą įvesti savo nepriklausomybę atkūrusią valstybę į tarptautinius Vakarų organizacijas ir taip užtikrinti jos saugumą. Niekas juk nenorėjo, kad pasikartotų šiurpieji okupacijų dešimtmečiai... Labiausiai pagėdijama buvo narystė NATO, ir prieš beveik dvylia metų ji atrodė labiausiai nepasiekiamą.

Taciau šiandien viltys daug tikresnės: atlikti paruošiamieji darbai, yra konkreti data, kuomet gali įvykti Lietuvos siekių išsipildymas. Tad ko dar reikia?

Ogi to, kas šiuo metu ir daroma: diplomatijos ir asmeninių kontaktų iš Lietuvos pusės; uždavinį, kuriuos privalo atlikti užsienio, ypač Amerikos, lietuviai.

Daug kartų buvome raginti kreiptis į savo atstovus bei senatorius, prašyti, kad paremtų Lietuvos narystę NATO, bet kažkaip vis kai kam tie prašymai „neužsiregistruoja“. Gal tai apskritai lietuvių nerangumas, gal kitos priežastys, bet dabar ne laikas atsisakinti vien dėl to, kad „ne mano organizacija

prašo“...

Praėjusį savaitgalį Vašingtone lankėsi Lietuvos prezidentas su gan nemažu būriu kitų svarbių valstybės pareigūnų, įskaitant ginkluotą pajėgų vadą. Kai buvo paklausta, kad šie asmenys atvyksta į Ameriką, vėl pasigirdo niurnėjimų — ar reikia be reikalo valstybės pinigų švaistyti tokioms kelionėms? Juk apčiuopiamos naudos iš jų nedaug, tik suteikia besilankanties proga „pasiblyžinti“.

Žinoma, praėjusio buvo ir tokių atvejų, kai iš gausios delegacijos, kaip lietaus iš to patarles didelio debesio, nebuvo ypatingų rezultatų. Tačiau ne šį kartą. Nepamirškime, kad susitikimas buvo iniciuotas Vašingtone, o svečių grupei vadovavo Lietuvos prezidentas ir kariuomenės vadas (jau nekalbant apie kitus svarbius asmenis). Susitikimas vyko pačiuose Baltuosiuose rūmuose, Pentagono ir kitose įstaigose. Be to, Lietuvos prezidentą galėjo stebėti ir televizijos žiūrovai, kuomet jis kalbėjosi su John McLaughlin. Taigi, galima sakyti, Lietuva gavo netikėtai daug dėmesio.

o prez. Valdas Adamkus mokėjo išnaudoti susitikimus bei pokalbius, pristatydami savo tautos reikalus ir atsakydami į pateiktus klausimus. Lietuviams dėl savo prezidento tikrai nereikėjo raudonuoti — jis buvo visapusiškai vakarietiškas, šiltas ir korektiškas, kaip ir kiti asmenys, su juo atvykę į Amerikos sostinę.

Kaip jau ne kartą šiose skiltyse pažymėjome, aukštųjų valstybės pareigūnų kelionės į užsienį, vizitai pas įvairių šalių tolygus ir aukštesnius asmenis (jeigu jie suteikia audienciją) visuomet yra tam tikra „plunksna prie kepurės“ tautai, kuriai svečiai atstovauja. Šiuo metu Lietuvai tokie susitikimai ypač svarbūs — ji turi būti matoma, ir juo labiau — teigiamoje šviesoje. Prez. Adamkus, kariuomenės vadas Kronkaitis, užsienio reikalų ministras Valionis, o taip pat ambasadorius Ušackas yra ypač tinkami Lietuvos reprezentatoriai. Tad reikėtų išnaudoti kiekvieną suteiktą progą, kad Lietuvos vardas nuolat skambėtų JAV bei kitų įtakingų užsienio politikų pasamoneje. Kai ateis laikas pasisakyti už Lietuvą, šie asmenys tą teigiamai vardą prisims.

kaip dabar įstatyme priimti, niekur pasaulyje nėra. Reikia kuo skubiausiai sugrąžinti iki šiol buvusius disertacinius komitetus, taip kaip jie priimti Vakarų pasaulyje, prieš padarant neatstatomą žalą Lietuvos mokslo sistemai.

Ištraukos iš prof. Kęstučio Makariūno, Lietuvos Mokslo tarybos pirmininko, pranešimo.

Lietuva žengia į Vakarus jau ne pirmą kartą. Nuskurdusi ir nualinta, šalis su didele viltimi bando grįžti į Vakarų ekonomiką, dažnai nesuprantanti, kad didelės konkurencijos aplinkoje, net ir nepaprastai geri planavimai, didelis darbas, už mėnesio gali sužlugti, atsiradus naujam konkurentui, arba rinkai pasikeitus. Po ilgų studijų priėjau išvada, kad tiek valstybės, tiek visuomenės klestėjimo pagrindas yra finansinis kapitalas ir intelektualinis kapitalas. (B.d.)

MOKSLAS LIETUVOJE: SIEKIAI IR PROBLEMOS

Lietuvos respublikos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės moksliniais reikalams darbo grupės posėdis, įvykęs Lemont, IL, Pasaulio lietuvių centre, spalio 9-10 d.

Paruošė: dr. Stasys Bačkaitis

Nr.7

Tie patys ekspertai pastebėjo, jog moksliniai tyrimai Lietuvoje dažnai neturi įtakos svarbių technologijų kūrimui. Po 1990 metų buvo susidariusi nuomone, kad viską reikia sugrąžinti, technologijas gauname ir galėsime iš karto tęgti į modernų pasaulį. Bet pasirodė, kad niekas nieko neduoda. Pamąstėme, kad reikia dalyvauti projektuose, patiems kurti, planuoti ir pradėti gamybą. Tam dabar ieškome gerų modelių, geros patirties užsienyje. Bandome sukurti struktūras prie

vyriausybės, kurios šiuos tikslus paremtų ir padėtų juos įgyvendinti.

Mokslai ir studijų finansavimas iš vyriausybės yra per mažas. Jeigu Europos Bendruomenės standartas yra 1.5 proc. BVP, tai Lietuvoje jis nesiekia net 1 proc. Jis yra vienas paskutiniųjų Europoje, pralenkiantis tikrai Kiprą ir Lenkiją. Pagal gaunamą paramą, Lietuvos biudžetas šiuo metu suteikia Lietuvos universitetams tik 50.9 proc. reikalingų išlaidų, 30.6 proc. universitetai užsidirba patys. Ki-

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

DIEVO AVINĖLIS

2 eilinis sekmadienis

Šio sekmadienio liturginiuose skaitiniuose mums prabyla pranašas Izaijas, apaštalas Paulius ir Jonas Krikštytojas. Jie visi skirtingomis epochomis ir aplinkybėmis savaip kalba apie Jėzų. Jonas Krikštytojas du kartus prisipažįsta: „Aš jo nepažinojau“ (Jn 1, 31.33). Paulius paaiškina, kad jis yra „Dievo valia pašauktas Kristaus Jėzaus apaštalas“. Per Izaiją atėjo apreiškimas apie Viešpaties tarną. Visi šie skirtingi liudijimai įmanomi tik tiesiogiai įsikūtant gyvam Dievui.

Pirmasis skaitinys yra iš Viešpaties tarno giesmės. Vienas šio Viešpaties tarno bruožas išlieka pastovus: jis egzistuoja kitiems. Jis yra Tarnas. Ketvirtitoje giesmėje (Iz 52, 13-53, 12) aprašoma, kaip šis Tarnas kencia ir miršta dėl kitų nuodėmių. Ankstyvoji Bažnyčia šiame paveiksle įžvelgė Jėzų. Šio sekmadienio skaitinyje Tarnas ne tik suburia Izraelio likucius pasibaičius Babilono tremčiai. Jis taip pat vadinamas tautų šviesa, taip išganymas įgauna pasaulinį mastą. Ketvirtitoje Viešpaties tarno giesmėje aprašomas vedamas į paltus pranašas (Iz 53, 7). Evangelijos skaitinyje Jonas Krikštytojas paliudija: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę“. Izraelio vardas reiškia „teparodo Dievas savo jėgą“.

Šis vardas buvo suteiktas Jokubui, visą naktį kovojusiam su angelu (Pr. 32, 23-30). Po Babilono tremties šis vardas teko likuciams, susibūrusiems Jeruzalėje. Iš izraelitų likučio Dovydo giminės gimęs Dievo Sūnus Jėzus buvo atmetas savo tautos, tačiau jam vieninteliui visiškai tinka pranašo žodžiai: „Tu esi mano tarnas, (...) Izraeli, per tave savo šlovę apreiškiau!“ Nuo Jėzaus prasižada naujasis Izraelis, iš pradžių apėmęs iš žydų kilusius krikščionis, vėliau Viduržemio jūros pagonis. Šventasis Paulius vadina visuotinę Bažnyčią „Dievo Izraeliu“ (Gal 6, 16).

Keletą sekmadienių iš eilės girėsite apaštalo Pauliaus „Pirmojo laiško korintiečiams“ ištraukas. Šiandien skaitoma įžanga į šį laišką. Paulius adresuoją jį Dievo bendrijai Korintoje. Achajos sostinė Korintas anuomet turėjo daugiau kaip pusę milijono gyventojų, iš kurių trys ketvirtadaliai buvo vergai. Šiame Viduržemio jūros uoste maišėsi įvairių rasų, tautų ir religijų žmonės. Šis miestas Romos imperijoje tapo prabangos, linksmybių,

taip pat prostitucijos simboliu. Ir štai Korinto atsiranda „Dievo bažnyčia“ — krikščionių bendruomenė, turinti ryšį su visuotine Bažnyčia. Naujai įtikėjusieji šventieji „šaukiasi mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu“.

Jono evangelijoje Jėzaus krikštui suteikiama dar gilesnė prasmė negu sinoptinėse evangelijose. Jėzus krikštu pašvenčiamas atperkamajam pasauliui. Nėkalstas, Teisusis be nuodėmės miršta už kitų nuodėmes: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę“. Šiuose žodžiuose telpa visos pasaulio nuodėmės. Atperkamoji galia apima visą laiką ir erdvę. Jėzus pasiūlo savo mirties valandos laiką, kai šventykloje Velykų vakarienei buvo pjaunami avinėliai (Jn 18, 28; 19, 31-37), norėjo pabrėžti, kad jis yra tasai Avinėlis, kuris išlaisvina žmones ir atveria naująją sandorą (Lk 22, 20). Ankstyvoji Bažnyčia, išreiškdamą prisikėlimo pergalę, vadina Jėzų Velykų Avinėliu, įveikusiu mirtį, nuodėmę ir blogį. Petras savo laiške kalba apie atpikimą „brangiųjų krauju Kristaus, to avinėlio be klaidos ir dėmės“ (1Pt 1, 19). „Apreišimo knygoje“ aprašomas avinėlio vestuvių pokylis: „Palaiminti, kurie pakviesti į Avinėlio vestuvių pokylį“ (Apr 19, 9).

Jonas Krikštytojas du kartus pareiškia nepažįstą Jėzų. Juk jie buvo giminaičiai. Ką tai turėtų reikšti? Pažinti Jėzų — tai atpažinti jį kaip Mesiją. Jono evangelijoje veiksmas žodžiais „pažinti“, „matyti“ ir „tikėti“ vartojami sinonimiškai. Čia pat Jonas Krikštytojas du kartus pareiškia: „aš matiau“. Jonas Krikštytojas matė Dievo dvasią, nusišvičiančią ant Jėzaus iš Nazareto (Plg. Iz 11, 2; 42, 1; 61, 1). Visi keturi evangelistai aprašo būdamas nužengimą, tačiau tik evangelistas Jonas pažymi, kad „jį pasiliko virš jo“. Jėzus gauna ir teikia Dvasią be sąlykų (Jn 3, 34). Viešpats duoda ženkla Jonui Krikštytojui: „Ant jo pamatysi nusileidžiančią ir pasiliekančią Dvasią, tas ir bus“. Taigi Jonas gali būti tikras: „Aš tai matiau ir liudiju, kad šitas yra Dievo Sūnus“. Jonas Krikštytojas kalba apie ateisiantį po jo. Jėzus yra kiek jaunesnis už Joną ir kol kas beveik niekam nežinomas. Tuo tarpu Jonas skelbdamas sutraukia didžiules minias. Pirmatakiui skirta „mažėti“, o Jėzui — „augti“. Šis pasikeiti-

VII-VIII a. paveikslas „Šv. Kazimieras“ atnaujintoje parodoje „Krikščionybė Lietuvos mene“ Vladimiro Gulevičiaus (Elta) nuotrauka.

„BŪK UOLUS IR ATSIVERSK“

Gruodžio 16 d. Kaune, Vytauto Didžiojo universitete, katalikų bendruomenė „Gyvieji akmenys“ surengė Atsinaujinimo dieną „Būk uolus ir atsiversk“ (Apr 3, 19). Renginyje dalyvavo maždaug tūkstantis žmonių iš įvairių Lietuvos vietovių.

Atsinaujinimo diena pradėta šlovinimo giesmėmis ir malda. Pirmąją konferenciją „Per vėlai Tave pamilau“, remdamasi

mas vyksta ne dėl didesnio dorųbių laipsnio ar stebukladorio šlovės. Jėzus, nors gimęs vėliau už Joną, „yra už jį pirmesnis“. Jonas tai suvokia ypatingo apreiškimo dėka. Jonas Krikštytojas nusako Jėzų misiją dvejopai: jis naikina pasaulio nuodėmę ir „krikštija Šventąją Dvasią“. Evangelistui Jonui ypač svarbu pabrėžti Jono Krikštytojo liudijimą ir Evangelijos prologą, sutelkiantį teiginius apie įsikūnijusį Žodį. Vėliau evangelistas Jonas dar kartą pasitelkia Jono liudijimą (Jn 3, 22-30). Evangelistas neprimena Krikštytojo dvejonių, kai šis būdamas kalėjime siuntė mokinius pasiklausti Jėzaus, ar jis tikrai yra paliudytas Mesijas. Tai nėra atsitiktinis dalykas. Evangelistas Jonas taip nusako savo Evangelijos tikslą: jį surašyta, „kad tikėtumėte, jog Jėzus yra Mesijas, Dievo Sūnus, ir tikėdami turėtumėte gyvenimą per jo vardą“ (Jn 20, 31). Įsikūnijęs Žodis yra slėpiny, jis turi būti atskleistas ir paliudytas. Pačiam Krikštytojui reikėjo apreiškimo, įgaliojancio liudyti. Krikščioniškas tikėjimas įsikūnijusiam Žodžiui ir šiandien tebėra reikalingas liudijimas.

Bažnyčios žinios, 2001 m. Nr. 24

Bažnyčios tėvo Augustino mintimis, vedė ses. Benedikta Rollin, RA. Prieš pradėdama kalbėti apie šv. Augustiną, prelegentė trumpai pristatė klausytojams, kas yra Bažnyčios tėvai. Anot jos, Bažnyčios tėvai — tai Bažnyčios tikėjimo liudytojai. Jie tarsi nutiesė tiltus nuo Naujojo Testamento iki teologijos, kitaip tariant, Bažnyčios tėvai įkultūrinio tikėjimą, išreiškė jį naujaip, to meto kultūrai tinkamu būdu. Visiems Bažnyčios tėvams būdinga tikėjimą grįsti Šventuoju Raštu. Toliau ses. Benedikta apžvelgė vieno iš Bažnyčios tėvų — šv. Augustino atsivertimo kelionę, remdamasi jo veikalais — „Išpažinimai“. Ši knyga — tai Augustino dialogo su Dievu ir malda Jam. „Augustinas Dievo akivaizdoje išskleidžia visą savo praeitį. Jis atpažįsta savo praeitį jį mylintį ir jo ieškančią Dievą“, — teigė kalbėtoja. Augustinas savo širdyje įžvelgė nuolatinį Dievo troškimą. Anot ses. Benediktos, „Išpažinimai“ pirmiausia yra Dievo meilės, o ne nuodėmių išpažinimas“. Augustino patirtis mums įdomi, nes jis joje įžvelgia begalinį Dievo gerumą ir gailingumą. Ses. Benedikta Rollin, RA, apžvelgdama Augustino gyvenimo kelią, kvietė klausytojus iš jo pasimokyti, kaip žvelgti į savo praeitį, ragino susirinkusiuosius nebijoti ir savo širdį įsileisti Kristų, mūsų vidinį mokytoją ir gydytoją. Būtent Kristus yra „kelias vidun ir į kitus“. Anot ses. Benediktos, mūsų atsivertimo matas — konkreti meilė Kristaus — Galvos kūno nariams. Konferenciją jį užbaigė žodžiais: „Kristus mus kviečia grįžti į Tėvo namus, esančius mums, ir priimti save, visą savo egzistenciją bei praeitį ir jam atiduoti“.

Po pirmosios konferencijos užgesinus šviesas ir tik scenoje palikus pleventi žvakių liepsnelės buvo giedama malda-meditacija pagal šv. Augustino žodžius „Tu mus sukūrei sau, o Viešpatie, ir nerami mūsų širdis, kol neatsilsės Tavyje“.

Antrąją konferenciją „Atvirumas — Atsivertimas — Atsakomybė šiandien“ vedė tėvas Elisas Leyds, FJ. Tėvas Elisas akcentavo, kad mes gyvename „falsifikuotose meilės laikais“. Anot jo, meilė, kuri siekia suvesti, nėra tikra. Kalbėtojas kvietė atpažinti tikrąją meilę, kurios ženklas — visiškai atsidavimas Dievo meilės slėpiniui mums. Anot t. Elijo, turime mylėti toje vietoje, kurioje esame. Kalbėtojas „standartine pagunda“

įvardijo mintis, kad pražiojojame savo gyvenimo tikslą, kai šeimos tėvas bodisi savo gyvenimu ir svajoja apie vienuolystę, o vienuolis guodžiasi turįs šokią tokią specialybę ir taip galis būti bent kiek „naudingas“ kitiems. T. Elisas pabrėžė, kad atsivertimas pirmiausia yra Dievo darbas mums, o mes dažnai linkstame jį nusavinti, priskirti sau. Tėvas Elisas ragino pripažinti Dievo veikimą mums ir noretį su meile atsiduoti Dieviui, kuris mums pats atsiduoda Eucharistijoje. Jis akcentavo tiesios liudijimo pačiu gyvenimu svarbą.

Po pietų pertraukos Atsinaujinimo dienos dalyviai susiskirstė į darbo grupes. Dauguma žmonių liko salėje, kur buvo melderiamasi užtarimo malda ir kunigai klausė išpažintų. „Lectio divina“ darbo grupę vedė br. kun. Severinas

PANEVŽIO VYSKUPIJA NETEKO DAR VIENO GANYTOJO

2001 m. gruodžio 9 d. po sunkios ir ilgos ligos mirė Panevėžio vyskupijos kurijos generalvikaras, jubilatas prelatas Kazimieras Dulksnys. Šiais metais tai jau penktas kunigas, Panevėžio vyskupijoje išskleisęs į amžinybę.

Parapijiečių meilę ir pagarbą kunigui liudijo gausybė žmonių, šaltą žiūrą dieną susirinkusių į gruodžio 12 d. laidotuves. Laidotuvių šv. Mišias Panevėžio katedroje aukėjo vyskupas Juozas Preikšas, Juozas Tunaitis ir Juozas Matulaitis, 48 kunigai ir gausus Vilniaus kunigų seminarijos klierikų būrys. Pamokslą pasakė kan. Bronius Antanaitis, apžvelgdamas prelatą gyvenimo kelią, jo tarnystę Dieviui, tautai ir kiekvienam žmogui. Pamokslininkas pabrėžė, kad prelatas siela buvo dieviškas spindulys, susiliejęs su žemišku kūnu, akcentavo ištikimybę ir nuoširdaus gyvenimo kelią, gerumo įsikūnijimą, nes jis visą gyvenimą švytėjo gerumu, visiems buvo geras ir visi jam buvo geri. Kalbėdamas apie prelatą asmenybę, skatino ir visus susirinkusius pamąstyti, kad ir mes būtume geresni, mokėtume taikiai sugyventi. Kan. B. Antanaitis ragino visus melsti, kad prelatas vieta nepaliktų tuščia, kad atsirastų gerų šeimų, sugebančių išauginti gerų kunigų, kurių taip reikia Lietuvai.

Prelatas Kazimieras Dulksnys gimė 1910 m. vasario 9 d. Kupiškio parapijoje Juozo ir Monikos Dulksnių šeimoje, kurioje be jo augo dar du bro-

SKELBIMAI

Paslaugos

ELEKTROS
[VEDIMAI — PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukštas S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 98th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTUUVUS, SILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

Holocheris, OFM, Išganyto istorijos panoramą toliau apžvelgė Artūras Lukaševičius, darbo grupę jaunimui „Kaip Dievas prakalbo man?“ vedė br. kun. Paulius Vaineikis, OFM.

Po darbo grupių salėn susirinkę renginio dalyviai šventė Eucharistiją. Įvadą į liturgiją vedė Benas Ulevičius. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ. Mišių homilijoje ganytojas pabrėžė: „ne žodžiai, bet darbai turi kalbėti apie mūsų gyvenimą su Kristumi“. Arkivyskupas susirinkusiuosius kvietė dar labiau ieškoti Kristaus, dar labiau jame įsikūnyti, kad, anot apaštalo Pauliaus, „Kristus per tikėjimą gyventų į mūsų širdyse, ir jūs, įsikūniję ir įtvirtinę meilę, galėtumėte suvokti kartu su visais šventaisiais, koks yra plotis ir ilgis, ir aukštis, ir gylis, ir pažinti Kristaus meilę, kuri prabudo visokią žinojimą, kad būtumėte pripildyti visos Dievo pilnybės“ (plg. Ef 3, 17-18).

BŽ, 2001 m. Nr. 24

Siūlo darba

Alternative Home care looking for responsible come-and-go, live in care givers and CNAs. Must be able to speak, read and write English. Must drive and be able to lift. References and „green card“ required. Tel. 630-654-6580.

Reikalingi darbuotojai
parduotuvių valymui TN ir IN valstijose. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800. Tel. 615-554-3161.

Nori išsinuomoti

Ieškau išsinuomoti butą Vilniuje šiais metais balandžio ir gegužės mėnesiais. Esu tvarkinga ir neseniai baigusi universitetą. Skambinkite tel. 440-423-0830 arba degesyte@aol.com

Paslaugos

V.A.I. Auto Services.
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams nuolaidos. Parduodame naudotus automobilius. 3800 W. 79 St. Tel. 773-582-0183; 773-582-0184. Kalbame lietuviškai.

PAMALDOS UŽ TAIKĄ IR KRIKŠČIONIŲ VIENYBĘ

Kasmet sausio 18-25 d. skelbiama krikščionių vienybės savaitė, kurios metu vyksta ekumeninės pamaldos, dalyvaujant kitų krikščionių konfesijų atstovams. Lietuvos Vyskupų konferencijos ekumeninės tarybos iniciatyva, šiais metais pamaldos už krikščionių vienybę rengiamos šiose vietose:

sausio 21 d. Šiauliuose Šv. Jurgio bažnyčioje; sausio 23 d. Kaune Stačiatikių bažnyčioje; sausio 24 d. Vilniuje Šv. Jonų bažnyčioje pagrindinėse ekumeninės pamaldos, kurioms vadovaus kardinalas Audrys Juozas Bačkis, dalyvaus liuteronų vyskupas Jonas Kalvanas, stačiatikių ortodoksų arkivyskupo sekretorius tėvas Vitalij Karikov; sausio 24 d. Klaipėdoje Šv. Juozapo Darbininko bažnyčioje; sausio 25 d. Kaune Švč. M. Marijos į dangų ėmimo (Vytauto) bažnyčioje; sausio 27 d. Panevėžyje liuteronų bažnyčioje.

Taip pat, popiežiaus Jono Pauliaus II raginimu, didžiųjų pasaulio religijų vadovų susitikimo Asyjuje išvakarėse sausio 23 dieną visose Lietuvos vyskupijų katedrose ir kai kuriose kitose bažnyčiose vyko maldos būdėjimai, kurių metu melstasi už taiką pasaulyje bei būsimąjį susitikimą sekmę.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriatas

• **Lapkričio 8-11 d.** Krikščioniško visuomenės ugdymo centras Jaunimo centre surengė jaunimo vadovų tobulinimosi kursą, kuriuos vedė Lingeno (Vokietija) katalikiškojo švietimo centro referentas Josefas Santelis. Panašaus pobūdžio seminarai Lietuvoje organizuojami jau keletą metų. Kursuose jaunimo vadovai iš įvairių parapijų ir krikščioniškųjų organizacijų mokėsi darbo grupėse metodų, veiklos pristatymo visuomenei būdų.

• **Lapkričio 7 d.** Klaipėdos galerijoje atidaryta prasminga Leonardo Gutauskio paveiklų paroda. Tapytojo kūriniuose atsispindi Šventojo Rašto motyvai — apsišvičiamieji Šv. Mergelės Marijos, Šv. Onai, duonos ir žuvies padauginimo stebuklas, Kristaus įžengimas į Jeruzalę ir kt. Gediminas Numgaudis, OFM, atskleidė daugybę klausimų apie šiuolaikinio meno sakralumą.

Praėjusių metų gruodžio 23 d. Čikagos Brightono Parko Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje po šv. Mišių vyko susitikimas su kunigais iš Lietuvos. Iš kairės: kun. Žydrūnas Kulpsys, kun. Jaunius Kelpas, monsinjoras Alfonsas Svarinskas, kunigas Vaidotas Labašauskas ir Nerijus Šmerauskas. Romo Eidukevičiaus nuotr.

NEMELAVAU

Buvo 1945 m. rudens pradžia. Karas jau pasibaigęs, steigiasi vaikų darželiai, mokyklos ir gimnazijos. Tuo metu gyvenome Flensburge — Vokietijoje. Suzinojusi, kad ne per toli Luebecke steigiamą gimnaziją, nuykau isitinkinti, ar tai ne gandai. O taip! Bus gimnazija, bus bendrabutis mokiniams, mokslo tuoj prasidės!

Sugrįžusi pareiškiau tėvams, kad žūtūt man reikia baigti gimnaziją, nes liko tik vieni metai — 8-ą klasę. Tėvai tam pritarė, bet, nenorėdami pasilikti vieni tarp svečių, (o gal bijodamiesi mane vieną išleisti), išvyko drauge su manimi. Jie apsigyveno pabėgėlių lageryje netoli mokinių bendrabučio. Lageryje gyveno įvairios tautybės: lenkai, jugslovai, serbai, estai, latviai, lietuviai ir gal dar kiti. Jugslovai ir lenkai pasikeisdami kas vakarą rengdavo šokių. O ko jaunimui daugiau reikia?

Prasidėjo mokslas. Buvo nustatytos geležinės drausmės taisyklės direktoriaus, kurio ir pavardė buvo Geležinis. Viena tų taisyklių buvo — šokių galima lankyti, tik direktoriui leidus.

Po poros savaičių einu iš bendrabučio aplankyti netoli gyvenančių tėvų. Man būnant sustabdė buvęs Alytaus gimnazijos bendraklasis vardu Alfonsas. Atpažinau jį iš labai jau riestos nosies. Sakėsi, kad mažas būdamas smarkiai puolė ir susiraukšlėjo nosies kremzlę. Sakė, „žinovės gyduolės“, kad išaugo. Deja, neišaugo, neišsitiese, o dėl to ir jis pergyvendavo. Pirmieji jo žodžiai buvo: „neišduok manęs, Genute“. Nustebau. Jis pakvietė pasivaikščioti i miškelį, kurio buvo ne per toli. Čia vaikštinėti buvo mieliau, negu po miesto griuvėsius.

Jam esant septintoje klasėje buvo įkurta vietinė rinktinė „plechavičiukai“. Gimnazijos vadovybė išdavė 7-klasių pažymėjimus, nes buvo likę tik pora mėnesių iki mokslo metų pabaigos. Likvidavus rinktinę jo būrys buvo apvilktas vokiškom uniformom ir išvežtas į Vokietiją darbams. Teko valyti miesto griuvėsius, dirbti prie oro uostų atstatymo ir kitų įvairių darbų. Maitinimas, darbas varginantis, o jis, būdamas linksmo būdo, ir turėdamas neblogą balsą, mėgdavo dainuoti. Dainuodamas užmirdavo sunkią būti. Kartą užtraukė „Deutschland deutschland euber alles...“ Išgirdo kam nereikėjo girdėti, ir jis buvo suimtas, pristatytas į gestapą, žiauriai tardytas, daužytas. Nusivilkęs švarką (baltinių neturėjo) parodė nugaroje randus nuo mušimo būtinu. Po to buvo perkeltas į koncentracijos lagerį, iš kurio pasibaigiant karui jam pavyko ištrukti. Pristatė prie pabėgėlių grupės, ir, neturėdamas jokių dokumentų, pasivadino Juozaičiu, pasilikdamas tą patį vardą. Jis prašė manęs, kad paliudyčiau, jog jis tikrai mokėsi Alytaus miesto gimnazijoje ir buvo septintoje klasėje, bet neišduočiau, kad jo dabar kita pavardė.

Ir kaip tik laikui! Už poros dienų šaukia mane direktorius Geležinis i mokytojų kambarį. Prisipažinsiu, kad eėjau drebedama, nes nežinojau, dėl ko jis prisikabina prie manęs. Gal prie šokių salės durų pamatė (o tai buvo uždrausta), gal per vėlai sugrįžau iš pasivaikščiojimo su savo mieliu draugu Kestučiu. Jėjus i kambarį, jis tuojau paklausė: „Ar mokėsi Alfonsas Alytaus gimnazijoje su tavimi?“ „Taip jis mokėsi Alytaus

gimnazijoje, bet ne toj pačioj klasėj, nes Alytaus miesto gimnazija buvo išmėtyta po 4 vietas dėl patalpų trūkumo, tai jis mokėsi berods Pulko gatvėj“. — O tai kaip žinai, kad jis mokėsi, jeigu net kitoje vietoje buvo gimnazijos klasės, jeigu nebuvote kartu?“ „Nors mes buvome išskirstyti, bet susitikdavom šokiuose, sporto aikštėj“. Staiga man pasidarė karšta. Prisiminiau, kad tai buvo karo metas ir netiko linksintis, kai žūsta kariai fronte. Mes, apeidami tą potvarkį, ruošdavome „robaksus“ (šokius kurios nors moksleivės bute). Ir jeigu direktorius žino, kad šokių vakarėliai buvo uždrausti kaip man pasiteisinti? — „Tai tamsta garantuoju, kad jis mokėsi Alytaus gimnazijoje, lankė septintą klasę, pavasarį išėjo i „plechavičiukus?“ — Taip, garantuoju“, — atsakiau. Ar melavau? Juk jis mažes neklauš, kokia buvo jo pavardė, tik minėjo Alfonsą...

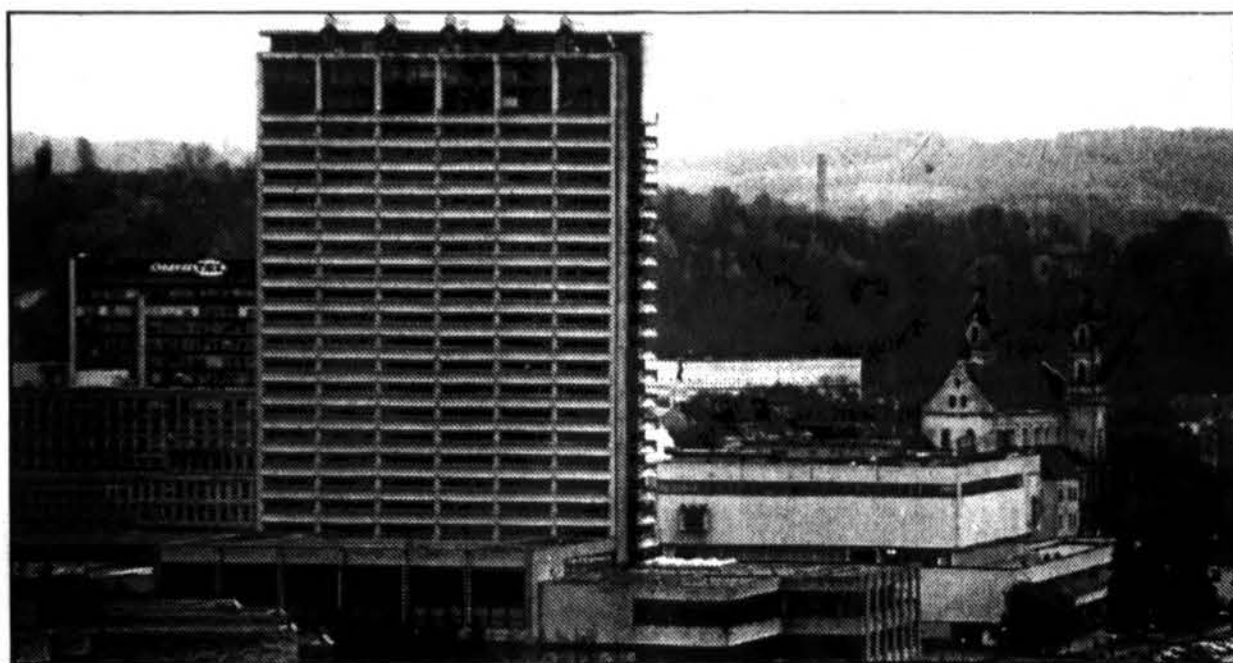
Nuoširdžiai lankė Alfonsas gimnazijos kursą. Neturint artimų, akys pakrypo ir širdis palinko i vieną septintokę. Dažnai po pamokų išeidavo abu pasivaikščioti i miškelį.

Vieną vėlyvą popietę, man beruošiant pamokas — kokia laimė, kambaryje buvau vienas, nes bendrabutietės kažin kur išsivaikščiojo — ateina to Alfonso nužiūrėta merguzėlė pas mane verkdam. Kas įvyko? Žodis po žodžio išklausinėju jos verkimo priežastį. Ji su Alfuku vaikštinėjo po miškelį ir staiga priejo rusų uniformą ginkluotus kareivis. Nė vienas nemokėjo rusiškai. Kareivis jai liepė grįžti atgal, o Alfonsą nusivėdė su savimi. Raminau, kad apklausinėsi ir paleisi. Deja, viena, antra, trečia diena, o Alfonso nėra.

Mokytojai nekreipė dėmesio, nes dažnai mokiniai su tėvais keldavosi i kitą stovyklą, o mudvi nedrįsime pasakyti. Sumerimau aš. Vadinasi čia arti yra rusų valdoma zona. Tiek kelio traukiantis ir vėl prie jų nugaros! Išgirdusi, kad Spakenberge steigiamą gimnaziją, o tai jau netoli Stamburgo, nuvažiauvu apsidairyti. Taip, atidaryta gimnazija, bet dar priima mokinius. Sugrįžusi paaiškinau tėvams, kodėl noriu persikelti i kitą gimnaziją. Nagi netoli Hamburgas, pramogų didmiestio gyvenimas ir t.t. Kitą dieną anksti rytą jau stovėjau su tėvais ir keliais ryšuliais prie bilietų kasos. Nustebau, kai radau būrį mokinių, kurie norėjo vykti i naują gimnaziją, bet nelabai susigaudė kaip nuvykti, nutarė sekti mane. O ta merguzėlė liko laukti Alfonso...

Ėjo metai, viską nusinešdami i praeitį ir apnešdami laiko dulkėmis. Tragiškas Alfonso dingimas neišėjo iš mano atminties. Nusprendžiau, kad reikia nuvažiuoti i Alytų, peržiūrėti archyvus, kokia buvo Alfonso tikra pavardė, nes aš neprisiminiau, o gal iš viso nežinojau, nes vadindavomės vardais. Gal surasiu artimus ar gimines ir galėsiu papasakoti visą įvykį.

Nuspręsti buvo lengva, bet įvykdyti sunku. Nuvykusi ieškojau, kur yra Alytaus gimnazijos archyvai. Deja, miestas buvo apgriautas, dingo ir archyvai, ir dienynai. Be to, dienynus laiko 15 metų, po to sunaikina. Susipažinau su viena Alytaus miesto savivaldybės tarnautoja. Ji parūpino adresus, telefonus, kur galima ką nors sužinoti, o ir pati teiravosi. Viena pažįstama teiravosi pas buvusį „plechavičiuką“. Deja, jo būryje tokiu vardu nieko nebuvo. Taip ir labai gerus norus turint, nieko

Lietuvos viešbutis Vilniuje.

Gedimino Žilinsko (Elta) nuotrauka.

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

KODĖL KASPARAITIS TURĖTŲ BŪTI RUSAS?

Mane nustebino Algirdo Skudžinsko iš Baltimore, MD, laiško („Draugas“, 2002 m. sausio 8 d.) antraštė „Ar Kasparaitis rusas“, bei jo kai kuriuos mintys.

Tame laiške autorius, pasitelkęs savo bendradarbius, sakantįs jog Kasparaitis yra rusas (jie būk tai taip pareiškė išgirdę Kasparaitį televizijos apklausinėjime). O didžiausias įrodymas buvęs Baltimore laikraščio „Sun“ sporto skyriuje matyta žinia, kur prie Dariaus Kasparačio yra pridėta Rusija, o prie latvio Sandis Ozlinsk — Latvija.

Visų pirma — aš labai abejoju, kad televizijoje Kasparaitis pasisakė, kad jis rusas, nes, tai būtų didelė netiesia. Gal jis paminėjo, kad yra žaidęs Sov. Sąjungos, vėliau Nepriklausomų Valstybių Sandraugos ir Rusijos rinktinėse, ir kai kas gerai nenugirdo. Arba apskritai nedarė tarp šių dviejų visiškai nepanašių sąvokų skirtumo.

Dariaus Kasparačio, vieno geriausiųjų NHL — Š. Amerikos profesionalų lygos gnyčių, veiklą šiame kontinente stebiu jau nuo 1992 metų, kuomet jis čia pradėjo rungtyniauti. Pradžioje New York

nesužinojau, kokia buvo Alfonso pavardė. Gimnazijos mokinių, su kuriais drauge mokėmės, gyvi tik keli, bet, jeigu nesimokė toje pačioje klasėje, tai kitos klasės mokinių pavardžių ir nežinojom.

Ir koks buvo tavo, Alfonsai, likimas?

Eugenija Barškietienė

„Islander“ komandoje, o nuo 1996 m. — Pitsburgo „Penguins“ klube. Darius yra pažįstamas ne kaip rusas, o lietuvis. Esu matęs amerikiečių spaudoje nemažai aprašymų apie jį, kur jis visada pristatomas lietuviu.

Tačiau būdamas geru žaidėju, jau nuo seno yra kviečiamas ir žaidžia Rusijos ar kitais vardais anksčiau pasivadinusiose ledo ritulio rinktinėse (jis žais ir Salt Lake City įvykstančioje olimpiadoje) ir 1992 m. yra laimėjęs olimpinį aukso medalį. Jis yra vienas iš trijų lietuvių aukso medalistų žiemos olimpiadose (kiti juos iškovojo irgi ne Lietuvos rinktinėse).

Taip pat čia reikia daryti skirtumą tarp lietuvių ir latvių ledo ritulininkų. Latvijos Rygos komanda jau ir sovietiniais laikais dalyvavo TSRS aukščiausios lygos pirmenybėse. Joje daugumą žaidėjų sudarė rusai. Atgavus Latvijai nepriklausomybę gana daug tų rusų liko ir toliau Latvijai atstovauti. Dabar Latvijos rinktinė (su savo rusais) žaidžia olimpiadose bei pasaulio pirmenybėse.

D. Kasparaitis, na ir, žinoma, kitas, Amerikoje žaidžiantis profesionalas — Dainius Zubrus, mieliai atstovaujantis Lietuvai, jeigu ji turėtų ledo ritulio komandą, pasaulio aukščiausio lygio varžybose.

Nenuostabu, kad JAV žurnalistas, kurie dažnai neskiria tautybės nuo pilietybės, matydami, jog Kasparaitis žaidžia Rusijos rinktinėje, prie jo pavardės kartais pridėda žodelį „Rusija“. Tačiau tas labai mažai ką pasako, nes ir krepšininkus — Šarūną Marčiulionį

bei Arvydą Saboną ilgą laiką šiame krašte pristatydavo rusais. Bet, kada jie olimpiadose pradėjo rungtyniauti Lietuvos rinktinėje, net ir nelabai geografijoje bei politikoje išmanantys Amerikos sporto žurnalistai praregėjo. Gaila, kad Kasparačiui žaisti Lietuvos rinktinėje tokių galimybių nėra. Nors neoficialiose rungtynėse praėjusiais metais jis ir Zubrus yra pasirodę Lietuvos rinktinėje, jau nekalbant apie didelę šių vyrų finansinę paramą Lietuvos ledo rituliui.

Be reikalo taip greitai A. Skudžinskas „kapituliavo“ prieš savo bendradarbius.

Edvardas Šulaitis

Cicero, IL

TONY SOURCREAM?

Kad ir pavėluotai, bet atskubau i pagalbą „Draugui“ ir N. Udrui, kuris šiose skiltyse (lapkričio 6) teisėtai pasibjaurėjo lietuvių žurnalistų iki nepažinimo iškraipytais, fonetiškai rašomais žmonių ir vietovių vardais Lietuvos spaudoje: Juta (merginos vardas?), Danas Kvailas (gal, durnius?), Šakilis Onylis (krepsininkas) ir t.t.

Siūlau todėl „Draugo“ puslapiuose suamerikonint visus lietuviškus vardus. Pvz.: Rolandas Paksas — Roland Pax, Artūras Paulauskas — Art Paulsen, Remigijus Motuzas — Reggie Motz, Algirdas Monkevičius — Algie Monk, „Ažuoliuko“ Alnis Kiškis — Al Hare, muz. Vytautas Miškinis — Vito Forester, amb. Vygaudas Ušackas — Veggie Usher, kons. Gedrius Apuokas — Sunny Owl ir t.t. Na, o buvęs Lietuvos prezidentas Antanas Smetona — nėra ko kalbėt — aiškiai — Tony Sourcream.

Charles (Karolis)

Ruplėnas

Chicago, IL

How easy is it to get from Chicago to Vilnius? As easy as SAS.

From Chicago we offer daily service to Vilnius with a hassle free connection through our Copenhagen Airport. And when returning, you can enjoy same day travel via Copenhagen back to Chicago.

Find out just how easy we can make your next trip to Vilnius. And remember, when you travel with SAS, you can earn mileage credit with United's Mileage Plus® or SAS' EuroBonus™ frequent flyer program.

For information on special fares and schedules contact your Travel Agent or SAS at 800-221-2350. Or visit us at www.scandinavian.net

It's Scandinavian

SAS Scandinavian Airlines

A. † A.

IRENA MAKŠTUTIENĖ

Mirė 2002 m. sausio 19 d., 6:30 v.r.

Gyveno Palos Heights, IL. Gimė Lietuvoje, Vilniuje.

Nuliūdę liko: vyras dr. Juozas Makštutis, duktė Renata Stenglein, žentas Richard, anūkai Kristen Armbruster su vyru Thomas, Lisa Rizzo Thomas ir Michael Stenglein, proanukė Jessica Rizzo.

Velionė bus pašarvota antradienį, sausio 22 d., nuo 8 v.r. iki 9:30 v.r. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

A. a. Irena bus atlydėta i Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje 10 v.r. bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdęs vyras ir duktė su šeima

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

A. † A.

Dr. LINAI KRIAUCIŪNAITEI-THARP

netikėtai mirus, netekus vienintelės dukros, giliame skausme ir liūdesyje pasilikusius tėvus dr. EUGENIJĄ ir inž. KAZIMIERĄ KRIAUCIŪNUS, velionės šeimą ir visus gimines nuoširdžiausiai užjaučiame ir dalinamės skausmu.

Marija ir Balys Raugas

A. † A.

ONAI ŠLEŽEVIČIŪTEI-JANKAUSKIENEI

Lietuvoje mirus, jos brolių dr. ADOLFĄ ŠLEŽĄ, žmoną ALGĘ bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Sofija ir Stasys Dziugaitis

Netekus mylimo Vyro ir Tėvelio

A. † A.

JONO GIRDŽIŪNO,

užuojautą reiškiamo draugijos narei SOFIJAI, dukrai VIKTORIJAI ir visai GIRDŽIŪNŲ šeimai.

Union Pier Lietuvių draugija

Mano mielas jaunystės dienų drauge Kęstutis! Su dideliu apgailėstumu priėmėme tą skaudžią žinią, kad netekai mylimos ŽMONOS, Jūsų vaikų motinos. Siunčiame mūsų nuoširdžiausią užuojautą. Mūsų mintys ir maldos drauge su Jumis. Lai Dievas siunčia nusiramimą!

Su meile,

Marija Raugienė

A. † A.

ONAI ŠLEŽEVIČIŪTEI-JANKAUSKIENEI

Lietuvoje mirus, jos brolių dr. ADOLFĄ ŠLEŽĄ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame.

Marytė ir Kazys Ambrozaičiai

Zuzana Pupienė

Aldona ir Juozas Brizgaitis

* Seimo Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkas, socialdemokratas Algimantas Salamakinas vakar viešai pareiškė, kad Ekonomikos komiteto pirmininko Viktoro Uspaskich veiksmams kelia grėsmę demokratijai Lietuvoje. A. Salamakina papiktino V. Uspaskich kreipimasis i Seimą apšvarstyti Etikos ir procedūrų komisijos pirmininko kompetenciją. (L.R., K.D., Elta)

* Vienam žymiausių Lietuvos teatro režisierių, Vilniaus mažojo teatro įkūrėjui Rimui Tuminiui sausio 20 d. sukako 50 metų. Jubiliejaus proga jį pasveikino premjeras Algirdas Brazauskas. Reikšdamas padėką už R. Tumino nuopelnus Lietuvos kultūrai, vyriausybės vadovas palinkėjo režisieriui stiprios sveikatos ir neblėstančios kūrybinės energijos. (Elta)

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Dailininkė Irena Šaparnienė su savo piešimo pamokėlių dalyviais Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

MENO PAMOKOS BALZEKO MUZIEJUJE

Šiuo metu Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje trečiadieniais ir šeštadieniais vyksta dailės pamokos mokyklinio amžiaus vaikams. Pamokas veda dailininkė Irena Šaparnienė.

Vaikų ir jų tėvų pageidavimu, pasibaigus pirmajai pamokų sesijai, pamokos bus pratęstos. Prisijungti galės ir nauji mokiniai.

Registracija naujai pamokų sesijai vyks vasario 13 d., trečiadienį, 4:30 val. popiet tiems, kurie norės pamokas lankyti trečiadieniais, ir vasario 16 d. šeštadienį, 11 val. ryto tiems, kurie pamokas norės lankyti šeštadieniais.

Registracija ir informacija skambinant šeštadienį į muziejų tel. 773-582-6500.

Vasario 9 d. 1 val. popiet įvyks pirmąją sesiją baigusiųjų mokinių meno darbų paroda Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Visi kviečiami dalyvauti ir pasidžiaugti vaikų pastangų meno srityje vaisiais.

Joseph E. Paliulis, gyvenantis Daytona Beach Shores, FL, atsidėkodamas už kalėdines atvirutes, „Draugą“ remia 100 dol. Labai dėkojame!

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė sausio 27 d., sekmadienį, 12 val. Šaulių namuose, 2417 W. 43rd Str., ruošia linksmas Užgavėnės. Gros Algimantas Užgavėnės. Gros Algimantas Barniškis, veiks baras, bus įvairaus maisto, loterija. Visi kviečiami.

Dr. Janina Jakševičienė-Yoksha, gyvenanti Oak Lawn, IL, atsiųsindama už kalėdines atvirutes, mūsų laikraštį remia 50 dol. auka. Tariamės nuoširdų aciu!

Broniaus Nainio knygos „Lietuvai ir lietuvių“ pristatymo vakare dalyvavo dr. Meilutė Biskienė (kairėje) ir Lietuvių dailės muziejaus direktorė Dalia Šlenienė.

TYLOS MINUTĖ – KRITUSIEMS UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Šeštadienį, Sausio 13-osios išvakarėse, Čikagos liuanistinėje mokykloje įvyko šios išmintinos dienos paminėjimas.

Mokytoja Vida Baliutavičienė susirinkusiems priminė, kas vyko Lietuvoje prieš viešuosius įvykius prie TV bokšto Vilniuje naktį iš sausio 12-osios į sausio 13-ąją. Šią video juosta tuoj po minėtųjų įvykių Lietuvoje 1991 m. į Čikagą atvežė Algirdas Kuprys.

Prisiminimais apie kruviniuosius įvykius Lietuvoje pasidalino vilnietė direktorės pavaduotoja Laima Apanavičienė.

Tylūs ir susimąstę skirstėsi

Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos Čikagoje jubiliejinis – 50-sis metinis Šiupinio vakaras šeštadienį, vasario 9 d., rengiamas Balzeko lietuvių kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje, 6500 South Pulaski Rd.

Vakaras bus pradėtas atgaita 6 v.v. Meninę programą 7 v.v. atliks muz. Ričardo Soko vadovaujamas moterų ansamblis. Po to – vakarienis su tradiciniu mazlietuvišku šiuo, vaizdžiai aprašytu Kristijono Donelaičio „Metuose“. Po vakarienis šokiai, grojant Ričardo Soko estradiniam orkestrui. Visi kviečiami atsilankyti ir maloniai praleisti vakarą. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto pranešti Ramūnui Buntinui, tel. 630-969-1316.

Roza Razauskienė, gyvenanti Dearborn Heights, MI, prisitęsda prenumeratą, „Draugą“ remia 50 dol. auka. Nuoširdžiai dėkojame!

Illinois Lietuvių Respublikonų lygos metinis narių susirinkimas sekmadienį, vasario 3 d., 12:30 val. p.p. „Bočių menėje“, PLC, Lemon-te. Visi nariai ir susidomėję visuomenės kviečiami dalyvauti.

Stojamieji egzaminai į Maria aukštesniosios mokyklos 8 skyrių mergaitėms vyks sausio 26 d., šeštadienį, nuo 8 val. iki 12 val. Daugiau informacijos tel. 773-925-8686 (ext. 181). Maria mokykla, švenčianti 90 metų gyvavimo jubiliejų, įsikūrusi Marquette Parke, 6727 S. California Ave.

Į aštuonias šeštadieniais rengiamas sodininkystės pamokas, vykstančias The Garfield Park Conservatory, kviečia Building Urban Gardens (BUG) organizacija, siekianti pateikti žinių ir parodyti, kaip įgyvendinti jas praktiškai, prižiūrint augalus, gėles ir vaisius organiskai trešiamoje žemėje. Nuo sausio 26 d. iki kovo 16 d. pamokų dalyviai sužinos apie dirvožemio ypatybes, bus papasakota, kaip prižiūrėti prie namų esančius darželius, kaip elgtis su sėklomis, kaip sodinti atsižvelgiant į metų laikus. Čia taip pat bus paaiškinta, kaip išdėstyti, suplanuoti sodą ar darželį, kaip organiskai tręšti ir saugoti jį nuo kenkėjų bei vabzdžių. Pamokoms, kurios vyks nuo 9:30 val. r. iki 12 val., galima užsiregistruoti tel. 773-638-1766. The Garfield Park Conservatory įsikūrusi 300 N. Central Park, Chicago.

Lietuvos Vyčių šokėjai atliks meninę programą „Lietuvos prisiminimų“ pokylyje, kuri rengia Lietuvos Vyčių Amerikos vidurio vakarų apygardą. Šventėje, kuri vyks vasario 3 d., sekmadienį, 4:30 val. p.p. Martinių pokylių salėje, bus pagerbta „Lietuvos Vaikų vilties“ savanorė Marija Krauchunienė. Pokylių rengėjai kviečia užsitikrinti vietas, skambinant Evelinai Ozeleniui tel. 773-254-7553 arba Algirdui Baziui tel. 708-361-5594.

Iš arti ir toli

* Rusijos mieste Murmansko sausio 19 d. buvo paminėtas Murmansko lietuvių bendrijos įkūrimo 10-metis. Renginyje dalyvavo Murmansko lietuvių bendrijos nariai, srities administracijos Tautinių mažumų komiteto pareigūnai, lenkų, totorių-baskirų, žydų, ukrainiečių, baltarusių, dagestaniečių, gruzinų, vokiečių, rusų kultūros bendrijų atstovai. (BNS)

Skelbimai

• 27 centai skambinant į Lietuvą, 5.5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT – patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

moksleiviai bei pedagogai. Kiekvienas prisiminė savo asmeninius bei artimųjų išgyvenimus, juk tomis dienomis nebuvo nė vieno abejingo, visa beginklė tauta, susikibusi už rankų ir dainuodama stojo į nelygią kovą už savo ir ateities kartų likimą. Nors šiuo metu ir esame toli, bet visiems mums, nesvarbu, kur begyventume, kaip ir kiekvienam lietuviui labai brangi tėvynės Lietuvos Laisvė.

Jolanta Baniene
ČLM spaudos atstovė

Čikagos liuanistinės mokyklos 8 klasės mokiniai. Iš kairės: Adomas Steigvila, Justina Kadšaitė, Gediminas Bielskus, Živilė Badaraitė ir Tomas Mačiulis. Kristinos Badaraitės nuotr.

Fotomenininkas Algimantas Kezy.

PASIPLEPĖJIMAI SU ALGIMANTU KEZIU

Gruodžio 7 dieną Čikagos architektūros muziejuje atidaryta paroda „Čikagos architektūros fragmentai“, kurios autorius – Algimantas Kezy, teologas, fotomenininkas, menotyrininkas, žurnalistas, parodų organizatorius, galerijos savininkas, knygų leidėjas, kultūros ir visuomenės veikėjas ... ir neišsenkanti asmenybė.

Rašydama šį straipsnį, pervertiau daug spaudos leidinių, kuriuose radau įdomų interviu su Algimantu Keziu. Vieną trumpą ištrauką norėčiau pacituoti. „Negalima sušioti. Reikia ieškoti, nors ir niekad nerasi. Bet jeigu sušioji, pasmerki save dvasiniam vegetavimui. Kartojai tas pačias formules ir jos tau atrodo labai brangios, bet tikrumoje kartojai tai, ką mintinai išmokai, bet ne galvoji. Galvoje – tai pati didžiausia dovana žmogui. O jei atsisakai galvoti, tai lendi į žemę kaip tas kormis“, – tai Algimanto. Kezio žodžiai.

Ieškojimų ir atradimų, savi-grauzos ir pasitenkinimo, pasikapstymų savyje būsenos – nuolatinis kūrybos variklis. O kas atsitinka su žmogumi, kai jis žino, ko nori, suvokia, kad dabar ir jam yra gerai? Prieš parodos atidarymą uždaviau kelis klausimus Algimantui Keziui.

– Menininkai – tai ypatinga kasta?

– Noriu pasakyti, kad aš – jokia kasta, nes kasta – gyvenimo arba mąstymo skirtingumai nuo kitų ir panašumai su tos kastos vidaus gyvenimo ypatumais. Ne-norėčiau, jeigu kas nors pri-skirtų mane kokiai nors ra-tui. Kiekvienas ratas turi sa-

vų ribotumą.

– Ar bandote apibūdinti savo kūrybą?

– Tai yra fotografija.

– Kiek savo kūryboje esate racionalus ir kiek intuityvistas?

– Man anksčiau fotografija buvo vos ne pranašos tiesa. Vėliau nuo tokių užmojų nutolau. Kartais netikėtai patenku į savotišką transą. Ir dabar stengiuosi nuolat į jį papulti. Tačiau dabar man šis transas ne toks jau svarbus, jau nebeįdomus. Norisi, kad fotografuodamas patirčiau keliolika įvairių transų – iš vieno į kitą, išnėri – pasitvarkai. Tai keli niurktelėjimai. Tačiau tas galutinis pasitvarkymas man yra būtinas, tai savotiškas pasižiūrėjimas iš šono.

– Kas jums yra fotografija?

– Man fotografija – tai matymas. Kada menininkas tapo, jis sukuria paveikslą. Fotografijoje – atvirkščiai, tu turi pamatyti paveikslą. Tai ir yra didžiausias indėlis šioje srityje – matymas.

– Kokią reikšmę turi šiuolaikinės fotografijos kontekstas, kitos meninės išraiškos priemonės?

– Aš manau, kad fotografija eina ranka rankon su kitais menais. Ji keičiasi, tobulėja, eina atgal, panašiai kaip ir menai, kur šiandien yra atrasta daug naujovių. Kai kurie naudoja senas tradicijas, priemones, ir jiems yra gerai, bet daugelis fotografų sukuria naujas, nematytas idėjas, tačiau jiems sunkiau išsiskirti. Man pačiam įdomu suvokti nepažintą sritį. Tai suteikia manevro laisvę.

– Kaip išivaizduoji atsinaujinimo galimybes?

– Aš manau, kad nuolatos ieškant naujovių, yra mažesnis pavojus papulti į jau sukurias formas, prasmės kodus. Meno vartotojas tiek „prisivalgęs“ informacijos, kad fotografija jam gali atrodyti kaip kažkas labai užžulinta.

Galbūt elektroniniai dabarčiai adekvatos meninės išraiškos priemonės ir turi ateiti, kadangi yra dar neišsėmusios. Jos suteikia galimybę būti pirmaeilui, kurti visiškai individualų meną.

– Kas jums pačiam svarbu fotografijoje?

– Man pačiam fotografijoje

svarbu yra dokumentalumas, nuo kurio ir nepabėgsi. Kai kas nukrypsta ir pradeda kurti nutolusį nuo dokumentalumo vaizdą, tai yra fotografija, bet jau neatitinka savo esmės. Nukrypsta į kitus menų, kurių jau nelabai galima pavadinti fotografija.

– Ar svarbu, kaip jus vertina?

– Gali atsistoti keliasdešimt tūkstančių kritikų ir šaukti: „Tu darai šlamštą“. Bet jeigu aš kiekvieną kartą tą „šlamštą“ darydamas sau pasakau – „aš tų valandų, kurias praleidžiu fotografuodamas, nekeisčiau nei į šimtą kitų veiklos rūšių“ – tai ką man reiškia tos tūkstančių nuomonės? Ne todėl, kad jie blogi, ar aš blogas. Tačiau neteisingas, jei sakysiu, kad virš visko pakilęs plasnioji. Taip nėra. Kiekviena nuomonė kažką reiškia. Bet yra sąžinės momentas pačiam prieš save. Padarei darbą, ir žinai, kad niekas jo bjauriau už save patį neišpeiks, nes niekas iš šalies „neilgis“ į jo minusus. Kai atsiskaitai su savimi, tada svarbi ir kitų nuomonė. Jei kažkam darbas patiko – gerai, vadinasi yra ryšys su kažkuo.

– O kaip pats vertinate savo darbus? Kokį save juose matote?

– Į bet kurį savo darbą pasižiūrėjęs, nesvarbu, seniau ar dabar darytą, iš karto prisimenu būseną, kokios aš buvau, kai fotografavau. Tai – momentinis ryšys, kaip aš padariau tą darbą, ir ar aš buvau patenkintas, ar nepatenkintas juo. Jei darbas senesnis – tai matau save tokį, koks tada buvau, dabar aš toks – ir matau save tokį. Tai nėra baisu, nei gera, tai taip pat, kaip rytą prieiti prie veidrodžio.

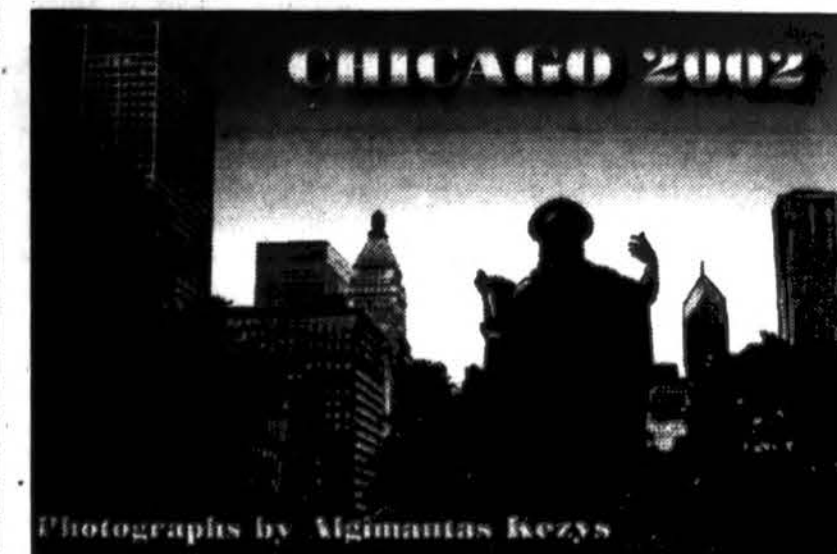
– Ar galite dirbti pagal užsakymą?

– Ne. Užsakymas mane sužlugdo. Pagal užsakymą turi daryti kitų idėjas. Jeigu būčiau daręs pagal užsakymą, tai būčiau labai turtingas. Užsakymai – laiko ir sąvės gaišinimas, manęs tai nedomina.

Norėtusi keletą sakinių parašyti apie šią parodą. Parodoje „Čikagos architektūriniai fragmentai“ išryškėja Algimanto Kezio gebėjimas derinti nuoseklų darbą ir žaismingumą; tai vienas jo talentų. Darbai žavi nuosaičiu, rafinuotu estetiškumu, aukšta spalvine kultūra. Puikiai techniškai atlikti darbai skleidžia magiškas metafizinio virpulio bangas, kuriose objektas lydosio su objektu, išorinis pasaulis – su menininku.

Pabaigai norėtusi pridėti, kad Algimanto Kezio parodos atidarymas buvo tikrai gražus renginys. Renginio atidaryme kalbėjo Lietuvos konsulas Giedrius Apuokas. Gražiai nuskambėjo Čikagos architektūros muziejaus direktoriaus Cristian K. Narbiewicz-Line kalba. Parodos atidaryme grojo „Omega-Jazz“ kvartetas, vadovaujamas Robert Dodson.

Eurika Lipnickas

Naujas 2002-ųjų metų Algimanto Kezio kalendorius.